

Základní přehled systémů sociální ochrany obyvatel ČR

se zaměřením na území Moravskoslezského kraje

Vážené čtenářky,

Vážení čtenáři,

sociální systém v České republice je rozsáhlý, složitý a pro většinu občanů značně nepřehledný. Proto jsem přivítal tuto krátkou příručku vytvořenou odborem sociálních věcí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje z finančních prostředků Moravskoslezského kraje pro usnadnění orientace občanů, organizací a dalších osob v sociálních dávkách, službách a kompetencích institucí apod.

Cílem je poskytnout potřebné informace pro řešení různých životních situací, na kterou instituci v našem kraji se obrátit, přiblížit základní podmínky a postupy, jichž mohou občasně využít k řešení své mnohdy nepříznivé sociální situace.

Věříme, že Vám tyto informace pomohou při řešení situací, s nimiž se v běžném životě setkáváte jak v pozici zaměstnance, tak osoby pečující o dítě nebo jiného člena rodiny, při ztrátě zaměstnání apod., nebo že Vám pomohou vyhledat potřebnou pomoc, podporu a poradenství.

Ing. RSDr. Svatomír Recman

náměstek hejtmána

Moravskoslezského kraje

Obsah

1. Slovo autorů úvodem k systémům sociální ochrany obyvatel ČR a k jejich charakteristice:	3
2. Systémy sociální ochrany osob v ČR a přehled základních informací o systémech podpory a pomoci	4
3. Jak a kým je poskytována pomoc a podpora sociální ochrany dle jednotlivých sociálních událostí, které mohou v běžném životě osob nastat:	6
3.1. Členění sociálních událostí u osob, které jsou nebo byly výdělečně činné (ochranné systémy pracovně právní oblasti a zaměstnanosti)	6
3.1.1. Insolvence zaměstnavatele	6
3.1.2. Nezaměstnanost a rekvalifikace	7
3.1.3. Pracovní úraz a nemoc z povolání	9
3.2. Členění sociálních událostí (bez ohledu na skutečnost, zda jde o osobu s výkonem výdělečné činnosti či nikoliv, sociální události z oblasti sociálního zabezpečení)	11
3.2.1. Zdravotní péče	11
3.2.2. Nemoc	13
3.2.3. Těhotenství, mateřství a péče o dítě	14
3.2.4. Péče o osoby blízké z důvodu krátkodobé nemoci nebo porodu	18
3.2.5. Invalidita	19
3.2.6. Stáří	21
3.2.7. Ztráta živitele (osiření, ovdovění)	22
3.2.8. Péče o dítě (rodičovský příspěvek, přídavek na dítě, porodné)	23
3.2.9. Úmrtí osoby	25
3.2.10. Práva a povinnosti související s ochranou práv dítěte a náhradní rodinnou péčí	25
3.2.11. Zdravotní postižení – dlouhodobá pomoc poskytovaná osobě zdravotně postižené	29
3.2.12. Nízké příjmy a hmotná nouze osob	33
3.2.13. Práva a povinnosti spojená s návratem z ústavních zařízení	35
3.2.14. Náklady na bydlení	37
3.2.15. Cizí prvek, cizinci a práce v cizině	39
4. Kontakty na instituce a orgány na území Moravskoslezského kraje	41
5. Slovo závěrem	42
Přílohy	43
Příloha č. 1 – Seznam a kontakty kontaktních pracovišť Úřadu práce ČR – Krajské pobočky v Ostravě	44
Příloha č. 2 – Seznam a kontakty odborů sociálních věcí obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a s pověřeným obecním úřadem v MSK	46
Příloha č. 3 – Kontakty na další státní instituce v Moravskoslezském kraji	48
Příloha č. 4 – Kontakty na další státní instituce v Moravskoslezském kraji	50

1.

Slovo autorů úvodem k systémům sociální ochrany obyvatel ČR a k jejich charakteristice:

Systém sociální ochrany osob je složitým mechanismem, a proto si tato příručka neklade za cíl vytvoření odborného textu nebo absolutního výčtu všech možných sociálních událostí¹ a jejich řešení, ale pouze přehled hlavních systémů pomoci a dávek, které vytváří podporu osob v nejběžnějších životních situacích, a to v základním rozsahu poskytnutých informací s odkazem vždy na orgány, instituce a subjekty, které danou oblast mají v kompetenci a podle jakých právních předpisů je rozhodováno, kde nárok a žádost o dávky uplatnit a jakým způsobem.

(Zkratky použité v příručce jsou vysvětleny v závěru.)

¹ Sociální událost je v právu sociálního zabezpečení právní událost v sociální sféře společenských vztahů zpravidla nezávislá na vůli subjektu, s níž je spojován vznik, změna nebo zánik práv a povinností v oblasti práva sociálního zabezpečení. Jejím charakteristickým znakem je tíživá situace jednotlivce, rodiny nebo skupiny osob spojená s nepříznivým ekonomickým dopadem a veřejný zájem na poskytnutí pomoci.

2.

Systemy sociální ochrany osob v ČR a přehled základních informací o systémech podpory a pomoci

Pro jednotlivé systémy sociální ochrany je důležité, zda je osoba pojištěna či nikoliv, nebo zda jde naopak o sociální událost, která není spojena s potřebou pojištění osoby. Pro systémy sociální ochrany osob platí, že orgány, které poskytují pomoc a podporu jsou povinny poskytnout vždy potřebné poučení a poradenství ve své oblasti působnosti. Neplatí zásada „že neznalost zákona neomlouvá“. Je však nezbytné vždy komunikovat s úřady a institucemi, v aktuálním čase v konkrétní situaci, neboť podmínky jednotlivých systémů a právní předpisy se v průběhu času mění.

Hlavní systémy sociální ochrany osob, kde nástrojem jsou zejména dávky, příspěvky a podpory, jsou zařazeny do dvou oblastí:

- Oblast zaměstnanosti a pracovní právní oblast
- Oblasti sociálního zabezpečení

Poučení a poradenství poskytují osobám tyto orgány a instituce:

► **Instituce jako – ČSSZ, OSSZ, ÚP ČR, zdravotní pojišťovny i komerční pojišťovny a Inspektorát práce** poskytují poučení a poradenství v oblasti své působnosti a rozhodovací činnosti (kontakty viz přílohy č. 1 a 3).

► **Obecní úřad obce s rozšířenou působností prostřednictvím sociálního pracovníka** poskytne pomoc sám nebo osobu odkáže na další subjekty, např. v případě, že jde o specifické situace (kontakty na sociální pracovníky obecních úřadů – viz příloha č. 2 nebo jsou uvedeny na webových stránkách KÚ MSK: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/obce.html>). Konkrétním cílovým skupinám osob se dále věnují sociální pracovníci na pozicích sociálních kurátorů nebo kurátorů pro děti a mládež, sociální pracovníci sociálně právní ochrany dětí, sociální pracovníci, kteří se věnují osobám seniorů a zdravotně postiženým apod.

Základní i odborné poradenství vedou sociální pracovníci zejména v oblasti:

- **pracovní právní** (zejména u zákoníku práce, zákona o zaměstnanosti, u inspekce práce, o insolvenční ochraně zaměstnavatele, a s tím související nároky, o minimální mzdě...)
- **úrazového pojištění**
- **sociálního zabezpečení** (tři pilíře sociálního zabezpečení – tj. pojistné a nepojistné dávkové systémy)
- **zdravotní péče**
- **rodinného práva** (zákon o rodině, o sociálně právní ochraně dětí...)
- **občanského práva** včetně oblasti bydlení (občanský zákoník a jeho prováděcí předpisy)
- **živnostenského a daňového práva**
- **správního práva** (zejména správní řízení, správní soudnictví a další ochranné prostředky v řízeních při uplatňování práv)
- **trestního práva.**

Sociální pracovník, který poskytuje poradenství v rámci sociální práce, mapuje v rámci hodnocení efektivity v oblasti poradenství a sociální práce systémy sociální ochrany a následně pak iniciuje procesy vzniku, rozšíření či zkvalitňování potřebných sociálních služeb v lokalitě v procesu komunitního plánování a další potřebné změny v rámci systémů podpory na celorepublikové úrovni. Zajišťuje kooperaci a koordinaci činností při spolupráci s dalšími institucemi při řešení sociální situace osob. Obecné informace o systémech sociální ochrany lze nalézt také na webové stránce MSK: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/soc.html>

► **Dále každá instituce nebo organizace poskytující sociální služby vždy zajišťuje svým klientům poradenství v oblasti své činnosti.** Organizace, které na území Moravskoslezského kraje poskytují poradenství a sociální práci v určitých oblastech v rámci sociálních služeb, jež vykonávají, lze nalézt v rámci webových stránek kraje, a to na adrese: (viz příloha č. 4) http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/soc_registrace.html

Jak a kým je poskytována pomoc a podpora sociální ochrany dle jednotlivých sociálních událostí, které mohou v běžném životě osob nastat:

3.1. Členění sociálních událostí u osob, které jsou nebo byly výdělečně činné (ochranné systémy pracovně právní oblasti a zaměstnanosti)

3.1.1. Insolvence² zaměstnavatele

Jde o situaci, kdy zaměstnavatel nevyplácí odměnu za práci, na kterou má zaměstnanec při splnění svých úkolů zákoníkem práce garantovaný nárok, nebo jiná zákonná plnění (tj. zejména mzdu, plat, odstupné apod.).

V takových případech má zaměstnanec několik možností, a to zejména:

- **ukončit pracovní poměr okamžitou výpovědí** (dle § 56 zákoníku práce č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů),
- **nahlásit neplnění povinnosti zaměstnavatele vůči zaměstnancům k Inspektorátu práce** (dle zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů) pro územní oblast MSK na adrese – Živičná 2, 702 69 Ostrava, tel. 950 179 211, <http://www.suip.cz/oip10>,
- **požádat na předepsaném formuláři u Úřadu práce ČR (ÚP ČR) o poskytnutí plnění v souvislosti s insolvencí zaměstnavatele** (dle zákona č. 118/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů), a to u kteréhokoliv kontaktního pracoviště úřadu práce, tj. v rámci území MSK u Krajské pobočky Úřadu práce ČR (KrP ÚP ČR) Ostrava.

Co se týče ochrany proti insolvenčnímu zaměstnavateli, pak zaměstnanci některých zaměst-

2 Zaměstnavatel je v platební neschopnosti (v insolvenční), jestliže neuspokojil splatné mzdové nároky svých zaměstnanců (§ 3 zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců a platební neschopnosti zaměstnavatele, ve znění pozdějších předpisů)

navatelů nejsou do ochrany proti insolvenčnímu zaměstnavateli zahrnuti a nemohou tak žádat o finanční prostředky u ÚP ČR. Jde např. o zaměstnance:

- státních orgánů a územně samosprávných celků,
- agentur práce,
- kteří zároveň vykonávají funkci statutárního orgánu zaměstnavatele spojenou s podílem na majetku zaměstnavatele,
- jejichž zaměstnavatel má sídlo mimo území členských států EU (pokud nejde o tzv. nadnárodního zaměstnavatele).

Zaměstnanci mohou zjistit informace o zaměstnavatelích, jejichž zaměstnanci mohou uplatnit své mzdové nároky u ÚP ČR, na úřední desce u KrP ÚP ČR nebo u jednotlivých kontaktních pracovišť v rámci územní působnosti KrP ÚP ČR. Důležitá je i lhůta, do kdy tyto nároky lze uplatnit. V případě územní oblasti MSK, jde o KrP ÚP ČR v Ostravě. **Mzdovými nároky se rozumějí mzda, plat, odstupné a další plnění náležející z pracovního vztahu.** Jestliže ÚP ČR neuspokojil mzdové nároky z části nebo vůbec, může je zaměstnanec uplatnit sám spolu s dalšími peněžitými pohledávkami, které má vůči zaměstnavateli, a to v rámci **insolvenčního řízení** u soudu.

Požádat o uspokojení svých mzdových nároků může zaměstnanec kteroukoliv krajskou pobočkou ÚP ČR, resp. její kontaktní pracoviště. **O nároku na plnění pak rozhoduje ÚP ČR prostřednictvím KrP ÚP.** Kontakty na jednotlivá kontaktní pracoviště KrP ÚP ČR v regionu MSK jsou uvedeny v příloze č. 1 této publikace nebo jsou přístupné na internetové adrese: <http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/insolvence>.

3.1.2. Nezaměstnanost a rekvalifikace

Situace resp. sociální událost, s níž se dnes setkává velký počet osob aktivního věku, je nezaměstnanost. S nezaměstnaností souvisí možnost případné rekvalifikace, dále dávky, jejichž účelem je zabezpečit osobu po nezbytnou dobu, kdy nemá příjem ze zaměstnání, popř. poskytnutí tzv. kompenzace v situaci nevyplacení odstupného apod. Tuto oblast upravuje zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Osoba, která nevykonává výdělečnou činnost, nebo osoba, která:

- dosud nevykonávala pracovní činnost (studenti, žáci ...),
- popř. se vrací do pracovní aktivity /po době např. péče o dítě, dočasně invalidity (po úrazu apod.)/,
- vrací se z ústavní péče (výchovné ústavy, výkon trestu odnětí svobody apod.),
- vrací se ze zahraničí apod.

a nevykonává výdělečnou činnost v rozsahu hlavní pracovní činnosti, se může přihlásit do evidence ÚP ČR jako uchazeč o zaměstnání.

Uchazečem o zaměstnání může být, pokud nejde o výjimky (např. ve vztahu k EU apod.), pouze fyzická osoba, která má na území České republiky bydliště a podá žádost o zprostředkování vhodného zaměstnání u KrP ÚP ČR v Ostravě u osob z regionu MSK.

Uchazečem o zaměstnání se nemůže stát osoba v době, kdy:

- je uznána dočasně neschopnou práce (a není zatím vedena u ÚP ČR v evidenci uchazečů o zaměstnání),
- vykonává trest odnětí svobody, je ve vazbě nebo v zabezpečovací detenci,

- pobírá peněžitou pomoc v mateřství v době vždy 6 týdnů před porodem a po porodu 6 týdnů,
- je invalidní ve třetím stupni, s výjimkou fyzické osoby, která je invalidní ve třetím stupni a je schopna výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

Překážkou pro zařazení i vedení osoby v evidenci uchazečů o zaměstnání jsou situace, kdy:

- osoba bez vážného důvodu ukončí sama nebo na základě dohody se zaměstnavatelem vhodné zaměstnání zprostředkované KrP ÚP ČR,
- zaměstnavatel s osobou ukončí vhodné zaměstnání zprostředkované KrP ÚP ČR z důvodu porušení povinností vztahujících se k vykonávané práci, a to zvláště hrubým způsobem.

V těchto případech pak může ÚP ČR zařadit fyzickou osobu do evidence uchazečů o zaměstnání na základě nové písemné žádosti až po uplynutí 6 měsíců ode dne, který byl uveden jako den nástupu do zaměstnání zprostředkované osobě KrP ÚP ČR.

Jakým způsobem lze předejít vzniku dluhu na zdravotním pojištění po ukončení zaměstnání:

Musí osoba požádat kontaktní pracoviště KrP ÚP ČR, pro územní oblast MSK, v Ostravě o zprostředkování zaměstnání nejpozději do 3 pracovních dnů po skončení zaměstnání nebo jiných činností (tj. např. od ukončení péče o dítě apod.).

U osob, které byly pojištěny z pracovního vztahu (tj. bylo jim i srazeno povinné pojištění na sociální a zdravotní pojištění ze mzdy) nebo se jim započítává tzv. náhradní doba (tj. jiné činnosti např. péče o dítě) pro účely vzniku nároku na podpory, příp. se osoba účastní rekvalifikace, pak zpravidla vzniká nárok na dávky:

- podporu v nezaměstnanosti
- podporu při rekvalifikaci,
- poskytování náhrady /kompenzace/ za nevyplacené odbytné, odstupné či odchodné.

O tyto sociální dávky (označované jako podpory a kompenzace) musí osoba u úřadu práce požádat samostatnou žádostí, i když už osoba podala u ÚP ČR žádost o zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání, tj. podá 2 žádosti.

Dávky v nezaměstnanosti:

• Podpora v nezaměstnanosti

Nárok má uchazeč o zaměstnání, který získal v době 2 let před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání potřebnou dobu důchodového pojištění:

- buď zaměstnáním nebo
 - výkonem jiné výdělečné činnosti (např. jako osoba samostatně výdělečně činná – OSVČ),
 - popř. zápočtem náhradní doby (např. doba péče o dítě),
- a to v délce alespoň 12 měsíců.

Podpora v nezaměstnanosti náleží ode dne podání písemné žádosti o podporu. Jestliže uchazeč o zaměstnání požádá o poskytnutí podpory v nezaměstnanosti nejpozději do 3 pracovních dnů po skončení zaměstnání nebo jiných činností, které jsou považovány za náhradní doby pojištění, přízná se podpora v nezaměstnanosti návazně ihned po skončení zaměstnání nebo činností považovaných za náhradní dobu.

Některým zaměstnancům, byť plní dobu pojištění a další podmínky, přesto jim podpora v nezaměstnanosti nenáleží, a to u uchazeče o zaměstnání:

- **se kterým byl v době posledních 6 měsíců před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání** zaměstnavatelem skončen pracovní vztah z důvodu porušení povinností zvláště hrubým způsobem,
- **kterému vznikl nárok na výsluhový příspěvek** a tento příspěvek je vyšší než podpora v nezaměstnanosti,
- **který vykonává činnosti**, za které je odměňován ve výši max. ½ minimální mzdy v měsíci,
- **po dobu**, po kterou je mu poskytována podpora při rekvalifikaci nebo poskytnuta kompenzace za odstupné, odbytné nebo odchodné.

• Podpora při rekvalifikaci

Tato podpora je poskytována z důvodu rekvalifikace na základě žádosti osoby, a to ode dne, kdy u osoby rekvalifikace započala.

Obě jmenované dávky se uchazečům o zaměstnání neposkytují po dobu zejména:

- poskytování dávek nemocenského pojištění (s výjimkou situací u výkonu výdělečné činnosti v rozsahu do ½ pracovní doby),
- vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody,
- poskytování nebo vyplacení odstupného, odbytného nebo odchodného, (doba poskytování podpory v nezaměstnanosti bude poskytována po vyčerpání této částky a doby),
- nároku na starobní důchod (tj. např. jde o osobu starobního důchodce),

• Kompenzace za nevyplacené odstupné, odbytné nebo odchodné

Úřad práce poskytne uchazeči o zaměstnání, kterému odstupné, odbytné nebo odchodné nebylo vyplaceno po skončení pracovního nebo služebního poměru, kompenzaci.

Žádost o tyto dávky a o kompenzaci se podává u KrP ÚP ČR příslušné dle trvalého pobytu uchazeče o zaměstnání. Pro osoby v rámci území MSK se žádost podává u KrP ÚP ČR v Ostravě.

Osoba má možnost obrátit se na kterékoliv pracoviště ÚP ČR v rámci Moravskoslezského kraje. Další informace a formuláře pro žádost o dávky jsou uvedeny na portále Ministerstva práce a sociálních věcí ČR z oblasti zaměstnanosti na adrese webových stránek: http://portal.mpsv.cz/sz/call_centrum, <http://portal.mpsv.cz/forms>

3.1.3. Pracovní úraz a nemoc z povolání

Zaměstnanci, tj. osoby, které jsou ekonomicky aktivní a které pracují v rámci tzv. závislé činnosti, jsou ze zákona pojištěni prostřednictvím zákonné odpovědnosti zaměstnavatele za škody vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání. Pojištění plnění je požadováno u pojistitelů, jimiž jsou v současnosti dvě komerční pojišťovny na základě Vyhlášky Ministerstva financí č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonné odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, ve znění pozdějších předpisů. Zákonné pojištění zaměstnavatele je povinné. Plnění z pojištění žádá u pojišťovny zaměstnanec prostřednictvím zaměstnavatele. Není-li právního nástupce zaměstnavatele, který zanikl:

- **před 1. lednem 1993**, má poškozený právo na plnění za škodu způsobenou pracovním úra-

zem nebo nemocí z povolání (např. osoba se stane invalidní následkem pracovního úrazu a již nedosahuje dřívějších výdělků jako v době před úrazem, čímž dochází ke škodě, kterou je možné uplatnit) poprvé ohlášenou po 31. prosinci 1992 a dosud neuhrazenou, přímo vůči Kooperativě, pojišťovně, a. s.;

- **po 31. prosinci 1992**, má poškozený, který utrpěl pracovní úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání po vzniku zákonného pojištění, právo na plnění přímo vůči té pojišťovně, u které byl pojištěn jeho zaměstnavatel před svým zánikem.

Pojistnou událostí je vznik povinnosti zaměstnavatele nahradit škodu podle zákoníku práce (zákon č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů) zaměstnanci. Zaměstnanec musí škodu (prokazatelně) uplatnit. Pojišťovna je povinna poskytovat plnění z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání nejpozději do 15 dnů po skončení šetření pojistné události.

Zaměstnanci, který utrpěl pracovní úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je zaměstnavatel podle míry své odpovědnosti povinen poskytnout náhradu (dle ust. § 369 zákoníku práce, dále ZP) za:

- ztrátu na výděleku,
- bolest a ztížení společenského uplatnění,
- účelně vynaložené náklady spojené s léčením,
- věcnou škodu.

Dávky ze zákonného úrazového pojištění:

- **Náhrada za ztrátu na výděleku po dobu pracovní neschopnosti přísluší zaměstnanci (i v případě, kdy je ukončeno zaměstnání):**

- ve výši rozdílu mezi průměrným výděleku před vznikem škody způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a plnou výší náhrady mzdy nebo platu podle § 192 ZP včetně zápočtu výše nemocenského;
- do výše jeho průměrného výděleku před vznikem škody i za dobu, kdy mu v době prvních 3 kalendářních dnů dočasně pracovní neschopnosti nenáleží nemocenské nebo kdy mu nepřislouží náhrada mzdy nebo platu;

- **Náhrada za ztrátu na výděleku po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity přísluší zaměstnanci:**

- ve výši rozdílu mezi průměrným výděleku před vznikem škody a výděleku dosahovaným po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání s připočtením případného invalidního důchodu pobíraného z téhož důvodu;
- i při pracovní neschopnosti z jiného důvodu, než je původní pracovní úraz nebo nemoc z povolání; za výděleku po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se považuje výděleku, z něhož se stanoví výše nemocenského;
- který je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání; nejdéle do konce kalendářního měsíce, v němž dovršil věk 65 let nebo do data přiznání starobního důchodu z důchodového pojištění;
- nenáleží vedle náhrady za ztrátu na výděleku po dobu pracovní neschopnosti.

U zaměstnance, který je v době pracovního úrazu nebo zjištění nemoci z povolání v několika pracovních poměrech nebo je činný na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr, se při stanovení výše náhrady za ztrátu na výděleku vychází z průměrných výdělků dosahovaných ve všech těchto pracovněprávních vztazích, a to po dobu, po kterou by mohl trvat.

- **Náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění se poskytuje zaměstnanci jednorázově.**
- **Účelně vynaložené náklady spojené s léčením přísluší tomu, kdo tyto náklady vynaložil.**
- **Druhy náhrad při úmrtí zaměstnance následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, které je zaměstnavatel povinen v rozsahu své odpovědnosti poskytnout, tj.:**
 - náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s jeho léčením,
 - náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem,
 - náhrada nákladů na výživu pozůstalých,
 - jednorázové odškodnění pozůstalých,
 - náhrada věcné škody.

Pracovním úrazem není úraz, který se zaměstnanci přihodil na cestě do zaměstnání a zpět.

Plnění a náhrady lze uplatnit (písemně nebo jiným prokazatelným způsobem) u zaměstnavatele nebo přímo u pojišťoven (Kooperativa, a.s. nebo Česká pojišťovna, a.s.). Kontakty na tyto pojišťovny jsou uvedeny v příloze této publikace nebo na těchto webových stránkách:
<http://www.koop.cz/kontakt/kde-nas-hledat/?zip=Moravskoslezsk%C3%BD+kraj&area=CZ080>
<http://www.ceskapojistovna.cz/p?pojisteni-odpovednosti-zamestnavatele>

3.2. Členění sociálních událostí (bez ohledu na skutečnost, zda jde o osobu s výkonem výdělečné činnosti či nikoliv, sociální události z oblasti sociálního zabezpečení)

3.2.1. Zdravotní péče

Zdravotní péči poskytují zdravotnická zařízení podle zákona o zdravotnických službách č. 372/2011 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Financování zdravotní péče zabezpečuje 7 zdravotních pojišťoven (označených kódy):

- Pojišťovna s postavením hlavní pojišťovny:
 - Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR (111)
- Resortní, oborové a podnikové pojišťovny:
 - Vojenská zdravotní pojišťovna ČR (201)
 - Česká průmyslová zdravotní pojišťovna (205)
 - Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebních spořitelců (207)
 - Zaměstnanecká pojišťovna škoda (209)
 - Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR (211)
 - Revírní bratrská pokladna, zdravotní pojišťovna (213)

Podle zákona o všeobecném zdravotním pojištění č. 48/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jsou zdravotně pojištěny osoby: (dále jen „pojištěnci“):

- které mají trvalý pobyt na území České republiky,

- které na území České republiky nemají trvalý pobyt, pokud jsou zaměstnanci zaměstnavatele, který má sídlo nebo trvalý pobyt na území České republiky,
- na které se vztahují mezinárodní právní předpisy (EU nebo mezinárodní smlouvy).

Ze zdravotního pojištění jsou vyloučeny (mimo jiné) zejména osoby, které dlouhodobě pobývají v cizině a neplatí pojistné. Po návratu zpět do ČR jsou tyto osoby povinny prokázat, že v cizině byly účastny zdravotního pojištění a platily pojistné, v opačném případě by byly tyto osoby povinny doplatit pojistné v ČR i zpětně za období, kdy pojistné nehradily.

Zdravotní pojištění vzniká tzv. ze zákona, osoba se tedy k pojištění nepřihlašuje na základě svého rozhodnutí a vlastní vůle, ale je pojištěna na základě toho, že je občanem ČR a má zde bydliště (trvalý pobyt), nebo se stane pojištěncem dle mezinárodních smluv apod.

Zdravotní pojištění vzniká dnem:

- narození, jde-li o osobu s trvalým pobytem na území České republiky,
- kdy se osoba bez trvalého pobytu na území České republiky stala zaměstnancem zaměstnavatele se sídlem na území ČR,
- získání trvalého pobytu na území České republiky,
- vzniku situace s mezinárodním prvkem, kdy se na osobu vztahují mezinárodní předpisy.

Zdravotní pojištění zaniká dnem:

- úmrtí pojištěnce nebo prohlášením za mrtvého,
- kdy osoba bez trvalého pobytu na území České republiky přestala být zaměstnancem zaměstnavatele se sídlem na území ČR
- ukončení trvalého pobytu na území České republiky,
- zániku situace, kdy se na osobu vztahovaly mezinárodní předpisy.

Oznamovací povinnosti plátců pojistného (plátcem pojistného je zaměstnavatel, zaměstnanec, OSVČ, osoby bez zdanitelných příjmů):

- **Zaměstnavatel je povinen** nejpozději do 8 dnů provést u příslušné zdravotní pojišťovny oznámení zejména o:
 - nástupu zaměstnance do zaměstnání a jeho ukončení;
 - změně zdravotní pojišťovny zaměstnancem, pokud mu tuto skutečnost zaměstnanec sdělil;
 - rozhodné skutečnosti pro povinnost státu platit za zaměstnance pojistné.
- **Zaměstnanec je povinen** oznámit příslušné zdravotní pojišťovně zejména skutečnosti podle předchozího odstavce neprodleně:
 - tehdy, zjistí-li, že jeho zaměstnavatel tuto povinnost nesplnil,
 - nebo pokud údaje svému zaměstnavateli nesdělil.
- **Osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ) je povinna zejména:**
 - do osmi dnů ode dne zahájení nebo ukončení činnosti oznámit zdravotní pojišťovně, u níž je osoba pojištěna, zahájení nebo ukončení samostatně výdělečně činnosti;
 - do osmi dnů oznámit zdravotní pojišťovně, že se stala pojištěncem bez zdanitelných příjmů (tj., že je osobou, která si hradí pojistné sama, např. v situaci výkonu činnosti na základě dohody o provedení práce s výší odměny do 10 000 Kč měsíčně);
 - do osmi dnů oznámit příslušné zdravotní pojišťovně skutečnosti rozhodné pro vznik nebo

zánik povinnosti státu platit za něj pojistné (např. do 8 dnů je potřeba nahlásit zdravotní pojišťovně skutečnost zaevidování osoby u úřadu práce jako uchazeče o zaměstnání);

- hradit příslušné zdravotní pojišťovně pojistné;
- sdělit v den nástupu do zaměstnání svému zaměstnavateli, u které zdravotní pojišťovny je osoba pojištěna, nebo změny v pojištění v průběhu trvání zaměstnání.

- **Osoby bez zdanitelných příjmů** (např. osoba pracující na dohodu o provedení práce)

- **Zákonný zástupce je povinen sdělit narození dítěte** – pojištěnce do osmi dnů ode dne narození zdravotní pojišťovně, u které je pojištěna matka dítěte v den jeho narození.

Pojištěnec má právo zejména na:

- výběr zdravotní pojišťovny, kdy zdravotní pojišťovnu lze změnit maximálně jednou ročně k 1. lednu následujícího kalendářního roku; přihlášku lze podat vždy do 30. června každého roku;
- výběr poskytovatele zdravotních služeb, který je ve smluvním vztahu ke zdravotní pojišťovně, u níž je pojištěnec pojištěn;
- poskytnutí informací od zdravotní pojišťovny o jemu poskytnutých hrazených zdravotních službách a úhradách za poskytnutou péči;
- podílet se na kontrole poskytnuté zdravotní péče hrazené zdravotním pojištěním.

S dotazy ke zdravotní péči a k úhradě za její poskytování, rozsah apod., popř. s dalšími problematickými situacemi se lze obrátit zejména na Všeobecnou zdravotní pojišťovnu ČR: <http://www.vzp.cz/>

3.2.2. Nemoc

Nárok na nemocenskou má pojištěnec, podle zákona o nemocenském pojištění zaměstnanců č. 187/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, který:

- byl uznán ošetřujícím lékařem dočasně práce neschopným
- nebo kterému byla nařízena karanténa.

Pojištěncem je:

- zaměstnanec,
- osoba samostatně výdělečně činná.

Nárok na nemocenskou nemá pojištěnec:

- který si úmyslně přivodil dočasnou pracovní neschopnost,
- kterému v době dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény vznikl nárok na výplatu starobního důchodu,
- u něhož vznikla dočasná pracovní neschopnost nebo byla nařízena karanténa v době útěku z místa vazby, výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu zabezpečovací detence.

Doba, po kterou lze vyplácet nemocenskou se označuje jako „**podpůrní doba**“. Zaměstnanec, který je dočasně práce neschopným nebo je v karanténě, má nárok na nemocenskou od 22. kalendářního dne trvání jeho dočasné pracovní neschopnosti do konce dočasné pracovní neschopnosti, maximálně však 380 kalendářních dnů počítaných od vzniku dočasné pracovní neschopnosti (včetně zápočtu předchozí doby trvání dočasné pracovní neschopnosti). Nemocenská v době od 1. ledna 2014 začíná však vždy 15. kalendářním dnem trvání dočasné pracovní neschopnosti

nebo nařízené karantény a končí dnem, jímž končí dočasná pracovní neschopnost nebo nařízená karanténa, pokud nárok na nemocenské trvá až do tohoto dne;

Po dobu prvních 21 (nebo 15) kalendářních dnů je zaměstnanec, kterému trvá pracovní vztah zakládající účast na nemocenském pojištění, zabezpečen **náhradou mzdy**, kterou poskytuje zaměstnavatel podle zákoníku práce. Náhrada mzdy náleží za pracovní dny a to při dočasné pracovní neschopnosti od 4. pracovního dne (při karanténě od 1. pracovního dne). Náhrada mzdy náleží pouze za ty pracovní dny, po které trval pracovní vztah.

Po uplynutí této doby se nemocenské vyplácí na základě žádosti pojištěnce po dobu dle rozhodnutí OSSZ, kterou stanoví lékař OSSZ. Podmínkou však je, že lze očekávat, že pojištěnec v krátké době, nejdéle však v době 350 kalendářních dnů od uplynutí podpůrčí doby, nabude pracovní schopnost. Takto lze postupovat i opakovaně. Nemocenské lze vyplácet včetně jeho prodloužení nejdéle po dobu 350 kalendářních dnů od uplynutí podpůrčí doby. Orgán nemocenského pojištění vydá rozhodnutí ve věci nemocenské, proti kterému se lze odvolat.

Nemocenské dávky plynou z každé pojištěné výdělečné činnosti zvlášť.

Výše nemocenské dávky je za kalendářní den 60 % denního vyměřovacího základu (po jeho redukční úpravě), který byl stanoven pro účely výše pojistného na sociální a zdravotní pojištění. Vyměřovacím základem je zpravidla tzv. hrubá mzda zaměstnance nebo u OSVČ částka, z níž je vypočteno pojistné na sociální a zdravotní pojištění. Výši dávky lze orientačně vypočítat s pomocí „výpočtové kalkulačky“ na webových stránkách MPSV: <http://www.mpsv.cz/cs/13622>, kdy denní vyměřovací základ lze zjistit např. z výplatního listku zaměstnavatele.

Nemocenské náleží rovněž ve stanovených případech, jestliže ke vzniku dočasné pracovní neschopnosti (karantény) došlo po skončení pojištěného zaměstnání v tzv. **ochranné lhůtě**. Účelem ochranné lhůty je zajistit bývalého zaměstnance po stanovenou dobu po skončení pojištění pro případ vzniku sociální události (dočasné pracovní neschopnosti) dříve, než opět nastoupí další zaměstnání. Ochranná lhůta v případě uplatňování nároku na nemocenské činí 7 kalendářních dnů ode dne skončení zaměstnání, které zakládalo účast na nemocenském pojištění. U zaměstnání kratších než 7 kalendářních dnů činí ochranná lhůta pouze tolik dnů, kolik činilo toto poslední zaměstnání.

Ochranná lhůta neplyne

- z pojištěné činnosti poživitele starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu 3. stupně,
- ze zaměstnání zaměstnance činného na základě dohody o provedení práce,
- ze zaměstnání malého rozsahu,
- ze zaměstnání, které si žák nebo student sjednali výlučně na dobu školních prázdnin nebo jejich část,
- v případě, že pojištění odsouzeného skončí v době jeho útěku z místa výkonu trestu odnětí svobody.

3.2.3. Těhotenství, mateřství a péče o dítě

V souvislosti se sociálními událostmi jako je těhotenství, narození dítěte a mateřství, péče o dítě, jsou poskytovány dávky z nemocenského pojištění (zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském po-

jištění, ve znění pozdějších předpisů):

- peněžité pomoci v mateřství
- vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství (pobírá jen zaměstnanec, nikoliv OSVČ),
- ošetřovné (příspěvek na ošetřování dítěte či jiného člena rodiny, který pobírá pouze zaměstnanec, nikoliv OSVČ).

Jednotlivé dávky a jejich podmínky poskytování:

• Peněžité pomoci v mateřství:

Základní podmínkou nároku na tuto dávku je, že v den, od něhož je dávka přiznávána, musí trvat účast na nemocenském pojištění nebo je osoba v ochranné lhůtě, která v případě těhotenství činí počet dnů trvání zaměstnání (tj. pojištěné činnosti) maximálně činí 180 kalendářních dnů.

Nárok má:

• pojištěnka z nemocenského pojištění:

- která porodila dítě;
- která je těhotná, a to před porodem nejdříve od počátku osmého týdne (zpravidla od počátku minimálně 6. týdne) před očekávaným dnem porodu,

• pojištěnec:

- pokud převzal dítě do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu,
- pojištěnec, který pečuje o dítě, jehož matka zemřela,
- pojištěnec, který o dítě pečuje a je otcem dítěte nebo manželem ženy, která dítě porodila, pokud matka dítěte nemůže nebo nesmí o dítě pečovat pro závažné dlouhodobé onemocnění, pro které byla uznána dočasně práce neschopnou,
- pojištěnec, který pečuje o dítě a je otcem dítěte nebo manželem ženy, která dítě porodila, pokud s matkou dítěte uzavřel písemnou dohodu, že bude pečovat o dítě; tuto dohodu lze uzavřít s účinkem na dobu nejdříve od počátku sedmého týdne po porodu dítěte a na dobu nejméně 7 kalendářních dnů po sobě jdoucích (po dobu tzv. šestinedělí je žena – matka, která porodila, chráněna a nesmí vykonávat výdělečnou činnost).

Podmínkou nároku na peněžitou pomoc v mateřství je účast pojištěné osoby na pojištění alespoň po dobu 270 kalendářních dní v posledních 2 letech přede dnem nástupu na peněžitou pomoc v mateřství.

Pokud pojištěná osoba vykonává samostatně výdělečnou činnost (OSVČ), musí splnit pro podmínku nároku na peněžitou pomoc v mateřství nejen základní podmínky pro zaměstnance (uvedené v předchozím odstavci), ale také být účastna na pojištění jako OSVČ po dobu alespoň 180 kalendářních dnů v posledním roce přede dnem počátku podpůrčí doby.

Do doby účasti na pojištění pro nárok na peněžitou pomoc v mateřství se započítává také doba tzv. „náhradní doba“, a to:

- doba studia na střední, vyšší odborné nebo vysoké škole nebo na konzervatoři považovaná za soustavnou přípravu na budoucí povolání pro účely důchodového pojištění, jestliže toto studium bylo úspěšně ukončeno,
- doba pobírání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, pokud byl tento důchod odňat a po odnětí tohoto důchodu vznikla, popřípadě dále trvala pojištěná činnost.

Doba, po kterou je dávka peněžité pomoci v mateřství poskytována (tj. doba podpůrčí):**• činí u pojištěnky:**

- 28 týdnů, pokud dítě porodila,
- 37 týdnů, pokud porodila zároveň dvě nebo více dětí, přičemž po uplynutí 28 týdnů podpůrčí doby peněžité pomoci v mateřství náleží, jen jestliže pojištěnka dále pečuje alespoň o dvě z těchto dětí,

Nástup na peněžitou pomoc v mateřství nastává dnem, který pojištěnka určí v období od počátku 8. do počátku 6. týdne před očekávaným dnem porodu, dnem převzetí dítěte do péče apod.

Doba poskytování činí u pojištěnce:

- 22 týdnů, a to např. u otce, který pečuje o dítě, kdy matka dítěte je umístěna ve zdravotnickém zařízení nebo zemřela, a pojištěnec převzal dítě a pečuje o něj na základě rozhodnutí příslušného orgánu – např. dle rozhodnutí soudu apod.),
- 31 týdnů, když pečuje o více než jedno dítě, a zároveň jde o péči z důvodu, že pečuje o dítě, jehož matka je umístěna ve zdravotnickém zařízení nebo zemřela; (převzal dítě a pečuje o něj na základě rozhodnutí příslušného orgánu – např. soudu apod.).

Výše peněžité pomoci v mateřství činí 70 % denního upraveného vyměřovacího základu pro stanovení sociálního a zdravotního pojištění.

• Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství:

Nárok na tuto dávku má zaměstnankyně z nemocenského pojištění, která byla z důvodu těhotenství, mateřství nebo kojení převedena na jinou práci a z tohoto důvodu dosahuje bez svého zavinění nižšího příjmu než před tímto převedením:

- těhotná zaměstnankyně (nikoliv OSVČ) za kalendářní dny, v nichž trvalo převedení na jinou práci, nejdéle do počátku 6. týdne před očekávaným dnem porodu (neboť poté žena nastupuje na mateřskou dovolenou – peněžité pomoci v mateřství).
- těhotná žena nebo žena do období konce devátého měsíce po porodu nebo kojící žena, která je převedena na jinou práci, protože:
 - práce, kterou předtím konala, je pracovně právními předpisy zakázána těhotným ženám obecně, (tj. objektivní příčina)
 - nebo podle rozhodnutí ošetřujícího lékaře ohrožuje tato práce její těhotenství v jejím konkrétním případě, (subjektivní situace)

pokud v souvislosti s tím dosahuje bez svého zavinění nižšího započitatelného příjmu, než před tímto převedením na jinou práci nebo ustanovením na jiné služební místo.

- Nárok na tuto dávku má také těhotná zaměstnankyně, která je převedena na jiné služební místo, protože z důvodu těhotenství nemůže veřejně vystupovat.
- Za převedení na jinou práci nebo ustanovení na jiné služební místo se považuje také úprava pracovních podmínek spočívající v:
 - snížení množství požadované práce a pracovního tempa,
 - přeložení k výkonu práce do jiného místa nebo k převedení na jiné pracoviště,
 - zproštění výkonu noční práce (služby v noci).

Nárok na vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství nemá zaměstnankyně, pokud je např.:

- činná na základě dohod (dle zákoníku práce)
- odsouzenou ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve výkonu zabezpečovací detence a zařazenou do práce,
- účastna pojištění z důvodu výkonu zaměstnání malého rozsahu,
- dobrovolnou pracovníč pečovatelské služby,
- žákyní nebo studentkou, pokud zaměstnání spadá do období prázdnin,
- zahraničním zaměstnancem.

Výše vyrovnávacího příspěvku se stanoví jako rozdíl mezi denním vyměřovacím základem zjištěným ke dni převedení zaměstnankyně na jinou práci a průměrem jejích započitatelných příjmů připadajícím na jeden kalendářní den v jednotlivých kalendářních měsících po tomto převedení. Poskytuje se od vzniku sociální události (od převedení na jinou práci) za kalendářní dny, v nichž trvalo převedení na jinou práci nebo ustanovení na jiné služební místo.

• Ošetřovné (při péči o dítě):**Nárok má zaměstnanec, který nemůže vykonávat v zaměstnání práci z důvodu:**

- ošetřování dítěte (z důvodu jeho nemoci nebo úrazu):
 - dítěte mladšího 10 let, pokud toto dítě onemocnělo nebo utrpělo úraz, nebo
 - jiného člena domácnosti (tj. i dítěte ve věku 10 a více let), jehož zdravotní stav z důvodu nemoci nebo úrazu vyžaduje nezbytně ošetřování jinou fyzickou osobou, nebo členky domácnosti, která porodila, jestliže její stav v době bezprostředně po porodu vyžaduje nezbytně ošetřování jinou fyzickou osobou, nebo
- péče o dítě mladší 10 let (z jiného důvodu, než nemoc dítěte), protože:
 - škola, školské zařízení, popřípadě jiné obdobné zařízení pro děti, v jehož denní nebo týdenní péči dítě jinak je, jsou uzavřeny z důvodu havárie, mimořádného opatření při epidemii nebo jiné nepředvídané události,
 - dítě nemůže být pro nařizenou karanténu v péči školy, školského zařízení, popřípadě jiného obdobného zařízení pro děti, v jehož denní nebo týdenní péči dítě jinak je,
 - fyzická osoba, která jinak o dítě pečuje, onemocněla, utrpěla úraz, porodila nebo jí byla nařízena karanténa, a proto nemůže o dítě pečovat, apod.

Podmínkou nároku na ošetřovné je, že:

- Osoba (o kterou je pečováno) žije se zaměstnancem v domácnosti. Tato podmínka ale neplatí v případě ošetřování nebo péče o dítě mladší 10 let jeho rodičem.
- Jiná osoba z důvodu ošetřování dítěte nebo péče o ně (zpravidla matka), nemá z důvodu péče o toto dítě nárok na výplatu peněžité pomoci v mateřství nebo má nárok na rodičovský příspěvek. Tato podmínka ale neplatí, pokud tato jiná osoba onemocněla, utrpěla úraz, nebo nastaly jiné důvody, porodila nebo jí byla nařízena karanténa, a proto nemůže o dítě pečovat.

Výše dávky, doba poskytování dávky a další podmínky jsou pak shodné jako v případě ošetřovného při péči o jiného člena domácnosti nebo o osobu blízkou (viz podrobněji následující kapitola).

Nárok na peněžitou pomoc v mateřství, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství i na ošetřovné se uplatňuje prostřednictvím zaměstnavatele u OSSZ příslušné dle sídla zaměstnavatele (resp. trvalého pobytu, pokud je zaměstnavatelem fyzická osoba), kteří mají k dispozici příslušné formuláře žádostí. Kontaktní údaje na příslušná pracoviště OSSZ jsou uvedeny v příloze této publikace nebo na této webové stránce: <http://www.mpsv.cz/cs/7>

3.2.4. Péče o osoby blízké z důvodu krátkodobé nemoci nebo porodu

V průběhu pracovního života osob se stávají krátkodobé situace, kdy je třeba zabezpečit péči o jiného člena rodiny nebo domácnosti – např. při onemocnění manžela, rodiče, staršího dítěte (ve věku nad 10 let), nebo jiné osoby blízké, která žije se zaměstnancem v domácnosti a zdravotní stav nebo léčba osoby vyžaduje přítomnost a péči další osoby. V takových případech má zaměstnanec na základě vystavení lékařského potvrzení ošetřujícím lékařem pečované osoby právo požádat o dávku tzv. ošetřovné ze systému sociálních dávek (dle zákona o nemocenském pojištění č. 187/2006 Sb., v platném znění).

Nárok na dávku – ošetřovného – má zaměstnanec, který nemůže vykonávat v zaměstnání práci z důvodu ošetřování:

- člena domácnosti, jehož zdravotní stav z důvodu nemoci nebo úrazu vyžaduje nezbytně ošetřování jinou fyzickou osobou,
- nebo členky domácnosti, která porodila, jestliže její stav v době bezprostředně po porodu vyžaduje nezbytně ošetřování jinou fyzickou osobou.

Doba, po kterou se ošetřovné poskytuje, je označována za podpůrní dobu. Ta činí maximálně (může však trvat dle lékařského potvrzení po kratší dobu než je doba její maximální délky):

- 9 kalendářních dnů,
- 16 kalendářních dnů, jde-li o osamělého zaměstnance, který má v trvalé péči aspoň jedno dítě ve věku do 16 let, které neukončilo povinnou školní docházku.

Za osamělého zaměstnance se považuje zaměstnanec:

Svobodný, ovdovělý nebo rozvedený; dále jehož manželka/manžel je ve výkonu trestu odnětí svobody uloženého v trvání nejméně jednoho roku nebo ve výkonu zabezpečovací detence; popř. jehož manžel nebo manželka je neznámá; a tento zaměstnanec (v těchto uváděných případech nežije s družkou, druhem).

Podpůrní doba u ošetřovného počíná od prvního dne potřeby ošetřování nebo péče za podmínky, že nenáleží zaměstnanci odměna za práci z důvodu zajištění péče o tuto osobu. V případě, že osoba pečující v průběhu trvání péče opět nastoupí do zaměstnání, pak po tuto dobu nárok na ošetřovné není, doba výkonu zaměstnání se však započte do počtu dní, po které mělo trvat ošetřování člena rodiny.

Někteří zaměstnanci však nárok na ošetřovné nemají, a to zejména:

- zaměstnanci činní na základě dohod dle zákoníku práce,
- domácí zaměstnanci,
- dobrovolní pracovníci pečovatelské služby,
- odsouzení ve výkonu trestu odnětí svobody zařazení do práce,

- pojištěnci, kteří jsou žáky nebo studenty, ze zaměstnání, které spadá výlučně do období školních prázdnin nebo prázdnin,
- zaměstnanci pojištění z důvodu výkonu zaměstnání malého rozsahu,
- zahraniční zaměstnanci.

Nárok na výplatu ošetřovného nemá zaměstnanec v době, kdy pobírá od zaměstnavatele náhradu za ztrátu mzdy z důvodu pracovní neschopnosti nebo karantény (tj. v době poskytování náhrady zaměstnavatelem do 14. nebo 21. dne dočasné pracovní neschopnosti.). Nárok na ošetřovné nemá OSVČ.

Výše ošetřovného za kalendářní den činí 60 % denního upraveného (redukovaného) vyměřovacího základu zaměstnance. Vyměřovacím základem je zpravidla tzv. hrubá mzda. Z tohoto základu je sráženo sociální a zdravotní pojištění.

Nárok na ošetřovné se uplatňuje prostřednictvím zaměstnavatele u OSSZ příslušné dle sídla zaměstnavatele (resp. trvalého pobytu, pokud je zaměstnavatelem fyzická osoba) s potvrzením od lékaře osoby, jejíž zdravotní stav odůvodňuje poskytnutí péče. Kontaktní údaje na příslušná pracoviště OSSZ jsou uvedeny v příloze této publikace nebo na této webové stránce: <http://www.mpsv.cz/cs/7>

3.2.5. Invalidita

Následkem onemocnění nebo úrazu, ať už při výkonu zaměstnání či nikoliv, může dojít u osoby k takovému snížení pracovní schopnosti s ohledem na zdravotní stav osoby, že ta není plně schopná dále vykonávat výdělečnou činnost. Zpravidla jde o situace, kdy osoba (pokud nejde o úraz) onemocní dlouhodobým onemocněním, které přejde v takové postižení zdravotního stavu, které již není možno řešit v rámci např. nemocenských dávek, nebo má tento stav již trvalý charakter. V takových případech jsou poskytovány invalidní důchody, a to dle zákona o důchodovém pojištění č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ve 3 úrovních dle rozsahu (stupně) invalidity – I. až III. podle rozsahu zdravotního postižení osoby.

K tomu, aby byla osoba zabezpečena příjmem z dávky – invalidního důchodu – je třeba, aby plnila několik rozhodných skutečností, a to:

- aby její zdravotní stav odpovídal posouzení invalidity,
- existence odpovídající doby důchodového pojištění osoby v určitém věku, tato podmínka nemusí být splněna u pracovního úrazu,
- nedosažení věku (zpravidla) 65 let.

Posouzení invalidity

Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Další rozsah zdravotního postižení pro účely určení stupně invalidity, a to v I. až ve III. stupni rozsahu, je z hlediska poklesu pracovní schopnosti následující:

- nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jde o invaliditu I. stupně,
- nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jde o invaliditu II. stupně,
- nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu III. stupně.

Doba pojištění

Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku:

- do 20 let méně než jeden rok,
- od 20 let do 22 let jeden rok,
- od 22 let do 24 let dva roky,
- od 24 let do 26 let tři roky,
- od 26 let do 28 let čtyři roky a
- nad 28 let pět roků.

Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období:

- před vznikem invalidity,
- u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění jen dva roky,
- a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity,
- u pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků.

Podmínka splnění potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity;

Do doby pojištění se započítává i tzv.:

- **dopočetná doba**, kterou je doba ode dne vzniku nároku na invalidní důchod do dosažení důchodového věku žen stanoveného pro bezdětné ženy, shodné podmínky jsou pak i pro muže, vychází se tedy při výpočtu doby pojištění z předpokladu, jako by osoba vykonávala výdělečnou činnost bez přerušení do věku odchodu do důchodu,
- **náhradní doba pojištění** (tj. např. péče o dítě, doba studia).

Výsledná částka výše invalidního důchodu je vždy součtem dvou samostatných částek, a to:

- **základní výměry** invalidního důchodu, která činí 9 % průměrné mzdy měsíčně, a je pro všechny úrovně invalidního důchodu shodná;
- **procentní výměry** invalidního důchodu, která je vypočtena z počtu let pojištění a dále z výše výpočtového základu (tj. z výše výdělku).

Pobírání dávky invalidního důchodu nebrání výkonu výdělečné činnosti, jejíž povaha odpovídá omezení dle povahy zdravotního postižení osoby.

Každá osoba má právo podat žádost o dávku důchodového pojištění. OSSZ je povinna sepsat žádost o dávku důchodového pojištění (dle zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů) bez ohledu na to, zda má zato, že občan nespĺňuje podmínky stanovené pro nárok na dávku důchodového pojištění nebo není-li žádost občana doložena potřebnými doklady. Žádost lze podat nejdříve 4 měsíce přede dnem, od kterého občan žádá dávku důchodového pojištění přiznat.

V průběhu řízení o přiznání dávky důchodového pojištění dle zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, má možnost žadatel o důchod písemně **požádat o poskytnutí zálohy** na výplatu důchodu u ČSSZ, než bude rozhodnuto o důchodu.

Nárok na důchod je potřeba uplatnit u OSSZ dle trvalého pobytu osoby. O žádosti o dávku rozhoduje ČSSZ. Bližší informace k nárokům na dávku invalidního důchodu lze získat na webových stránkách Ministerstva práce sociálních věcí ČR: <http://www.mpsv.cz/cs/3> a dále na stránkách České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ): <http://www.cssz.cz/cz/zadatele-o-duchod>. Adresa sídla ČSSZ je – Křížová 25, 225 08 Praha 5.

3.2.6. Stáří

V případě, že osoba dosáhne stanoveného věku a dalších podmínek, pak mu vzniká nárok na **starobní důchod**. Jde o dávku podmíněnou sociálním pojištěním a z tohoto pojištění je pak poskytován důchod. Těmito důchody (označovanými za „přímé“, tj. příjemce důchodu je totožný z pojištěnou osobou) jsou:

- starobní (řádný),
- předčasné důchody.

Pojištěnec má nárok na (řádný³) starobní důchod, jestliže:

- získal potřebnou dobu pojištění a
- dosáhl stanoveného věku.

Výše důchodu je stanovena shodně jako u invalidního důchodu, tj. je také tvořena ze součtu dvou částí – a to základní výměry a procentní výměry. Podmínky i řízení je upraveno shodnými předpisy jako v případě invalidity.

Úprava možností dosažení nároku na starobní důchod:

Základní možnost starobního důchodu je situace, kdy pojištěnec má nárok na starobní důchod řádný, kdy dosáhl stanovený věk, ten je uveden, mimo ustanovení zákona o důchodovém pojištění, v jeho příloze (tato příloha je též uvedena na webové stránce MPSV: <http://www.mpsv.cz/cs/618>).

Další možností dosažení nároku na starobní důchod je situace, kdy pojištěnec má nárok na starobní důchod také tehdy, pokud získal dobu pojištění nejméně 15 až 20 let, a to dle toho, kdy dosáhl věku alespoň 65 let a výše.

Pojištěnec má také nárok na starobní důchod ještě před dosažením důchodového věku, jestliže získal potřebnou dobu pojištění a zároveň mu do dosažení důchodového věku ode dne, od něhož se starobní důchod přiznává, chybí nejvýše

- 3 roky, pokud jeho důchodový věk je nižší než 63 let,
- 5 roků, pokud jeho důchodový věk (kdy by měl odejít do důchodu) činí alespoň 63 let a zároveň on dosáhl věku alespoň 60 let.

Nárok na důchod je potřeba uplatnit u OSSZ dle trvalého pobytu osoby. Žádost o důchod lze podat nejdříve 4 kalendářní měsíce před datem, od něhož má být důchod přiznán. V průběhu aktivního pracovního života má právo každá osoba na bezplatné zaslání údajů (2 x ročně) pro zjištění nároku na dávky důchodového pojištění a jejich výši, a to především z důvodu včasného dohledání všech potřebných podkladů pro zjištění nároku na důchod a jeho výši. O žádosti o dáv-

³ Řádný starobní důchod je důchod získaný při dosažení stanovené hranice důchodového věku a splnění stanovené – zákonné – doby pojištění bez dalších podmínek.

ku rozhoduje ČSSZ. V průběhu řízení o přiznání dávky má možnost žadatel o důchod písemně **požádat o poskytnutí zálohy** na tyto dávky u ČSSZ. Tyto důchody jsou upraveny shodnými právními předpisy jako v případě invalidity.

Bližší informace k nárokům na dávku starobního důchodu lze získat na webových stránkách Ministerstva práce sociálních věcí ČR: <http://www.mpsv.cz/cs/3> a dále na stránkách České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ): <http://www.cssz.cz/cz/zadatele-o-duchod>. Adresa sídla ČSSZ je – Křížová 25, 225 08 Praha 5.

3.2.7. Ztráta živitele (osiření, ovdovění)

Sociální událost osiření nebo ovdovění je řešena shodnými právními předpisy jako invalidita nebo stáří. Jde o dávky důchodového pojištění, jejichž výše se odvíjí od výše výdělku a pojištění zemřelé osoby – pojištěnce. Vychází tak z vyměřovacího základu pro určení výše sociálního a zdravotního pojištění zemřelého, na jehož výživu byly osoby blízké odkázány (tzv. důchody „odvozené“ – osoba příjemce důchodu je odlišná od osoby pojištěnce):

Důchody pozůstalých

- vdovský
- vdovecký
- sirotčí

Jednotlivé dávky:

• vdovský nebo vdovecký důchod

Vdova nebo vdovec má nárok na vdovský nebo vdovecký důchod po manželovi/manželce, kdy zemřelý:

- byl poživatelem starobního nebo invalidního důchodu, nebo
- splnil ke dni smrti podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod nebo podmínku nároku na starobní důchod anebo zemřel následkem pracovního úrazu.

Z poměru mezi druhem a družkou nevzniká nárok na důchod po zemřelém druhovi či družce.

Vdovský nebo vdovecký důchod náleží po dobu jednoho roku od smrti manžela (manželky). **Jakmile uplyne doba 1 roku, mohou být splněny podmínky pro důchod opětovně, pokud vdova nebo vdovec:**

- pečuje o nezaopatřené dítě,
- pečuje o dítě, které je závislé (dle zákona o sociálních službách), na péči jiné osoby ve stupni II až IV,
- pečuje o svého rodiče nebo rodiče zemřelého manžela, který s ní žije v domácnosti a je závislý na péči jiné osoby ve stupni II až stupni IV,
- je invalidní ve třetím stupni, nebo
- dosáhla alespoň věku o 4 roky nižšího, než činí důchodový věk, je-li důchodový věk nižší.

Nárok na vdovský důchod vznikne znovu také tehdy, jestliže se splní některá z podmínek uvedených v předchozím odstavci do 2 let po zániku dřívějšího vdovského důchodu.

Nárok na vdovský nebo vdovecký důchod zaniká:

- uzavřením nového manželství,
- dnem právní moci rozhodnutí soudu o tom, že vdova úmyslně způsobila smrt manžela jako pachatelka, spolupachatelka nebo účastnice takového trestného činu.

Výše důchodu – vdovský nebo vdovecký důchod je součtem výše základní a procentní výměry:

- základní výměra činí 9 % průměrné mzdy měsíčně,
- výše procentní výměry vdovského a vdoveckého důchodu činí 50 % procentní výměry starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, na který měl nebo by měl nárok manžel (manželka) v době smrti.

• sirotčí důchod:

Na sirotčí důchod má nárok nezaopatřené dítě,

- pokud zemřel:
 - rodič (osvojitel) dítěte, nebo
 - osoba, která převzala dítě do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do výchovy jiné osoby nebo do společné výchovy manželů,
- jestliže rodič (osvojitel) nebo osoba, která převzala dítě do péče nahrazující péči rodičů:
 - byli poživateli starobního nebo
 - invalidního důchodu nebo
 - ke dni smrti splnili podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod nebo
 - splnili podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na starobní důchod
 - zemřeli následkem pracovního úrazu.

Nárok na sirotčí důchod zaniká:

- osvojením (ve vztahu ke každému rodiči zvlášť u oboustranně osiřelého dítěte),
- ukončením přípravy na povolání,
- dnem právní moci rozhodnutí soudu o tom, že dítě úmyslně způsobilo smrt rodiče, je spolupachatelem nebo účastníkem takového trestného činu.

Pro účely vzniku nároku na sirotčí důchod se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou, byla-li získána aspoň polovina potřebné doby pojištění. Osiřelé nezaopatřené dítě má za splnění podmínek nárok na sirotčí důchod po každém z rodičů (osvojitelů) nebo osobě, která převzala do péče nahrazující péči rodičů. V průběhu řízení o přiznání dávky důchodového pojištění má možnost žadatel o důchod písemně požádat o poskytnutí zálohy na výplatu důchodu u ČSSZ.

Bližší informace k nárokům na dávku důchodu lze získat na webových stránkách Ministerstva práce sociálních věcí ČR: <http://www.mpsv.cz/cs/3> a dále na stránkách České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ): <http://www.cssz.cz/cz/zadatele-o-duchod>. Ostatní postupy a kompetence orgánů jsou shodné jako v případě invalidního důchodu. Adresa sídla ČSSZ je – Křížová 25, 225 08 Praha 5.

3.2.8. Peče o dítě (rodičovský příspěvek, přídavek na dítě, porodné)

Jednotlivé dávky, které poskytují finanční podporu rodinám s nízkými příjmy jsou dávky ze systému státní sociální podpory dle zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Jejich výše

se odvíjí od výše příjmů rodiny a od skutečnosti, zda je rodiči vykonávána výdělečná činnost. Jednotlivé dávky plní konkrétní účel, a to porodné, příspěvek na dítě a rodičovský příspěvek.

• Porodné

Touto dávkou se rodině jednorázově přispívá na náklady související s narozením prvního dítěte. Nárok na porodné je vázán na stanovenou hranici příjmů v rodině, která v kalendářním čtvrtletí předcházejícím narození dítěte musí být nižší než 2,4násobek životního minima rodiny.

Výše porodného činí:

- 13 000 Kč na první živě narozené dítě,
- narodí-li se s prvním živě narozeným dítětem další živě narozené dítě nebo děti, výše porodného činí 19 500 Kč.

• Příspěvek na dítě

Příspěvek na dítě je základní dlouhodobou dávkou poskytovanou rodinám s nezaopatřenými dětmi. **Nárok na dávku** mají rodiny s příjmem do 2,4násobku životního minima.

Výše příspěvku na dítě je odvozena dle věku dítěte a činí:

Věk nezaopatřeného dítěte	Příspěvek na dítě v Kč měsíčně
do 6 let	500
6 – 15 let	610
15 – 26 let	700

• Rodičovský příspěvek

Nárok na rodičovský příspěvek má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně, celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 220 000 Kč, nejdéle do 4 let věku dítěte.

Volba doby a měsíční výše příspěvku:

Jestliže alespoň jednomu z rodičů lze stanovit k datu narození dítěte 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu pro stanovení peněžité pomoci v mateřství nebo nemocenské v souvislosti s porodem nebo převzetím dítěte podle zákona o nemocenském pojištění, pak rodič si může volit výši a tím i délku pobírání rodičovského příspěvku.

Maximální měsíční **výše rodičovského příspěvku** se stanoví ve vazbě na uvedený vyměřovací základ pokud:

- 70 % 30 násobku denního vyměřovacího základu je nižší nebo rovno 7 600 Kč, pak rodičovský příspěvek může činit nejvýše 7 600 Kč;
- pokud 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu převyšuje 7 600 Kč, je výše rodičovského příspěvku omezena touto částkou,
- maximálně však výše rodičovského příspěvku může činit 11 500 Kč měsíčně.

V případě, že vyměřovací základ lze stanovit u obou rodičů, vychází se z toho, který je vyšší.

Volbu výše rodičovského příspěvku je možno měnit jedenkrát za tři měsíce. Pokud ani jednomu z rodičů nelze uvedený vyměřovací základ stanovit, náleží rodičovský příspěvek v pevných měsí-

ních částkách 7 600 Kč do konce 9. měsíce věku dítěte a následně ve výši 3 800 Kč do 4 let věku dítěte.

Podmínkou nároku na rodičovský příspěvek je, že dítě:

- mladší 2 let navštěvuje jesle, mateřskou školu nebo jiné zařízení pro děti předškolního věku v rozsahu nepřevyšujícím 46 hodin v kalendářním měsíci,
- navštěvuje léčebně rehabilitační zařízení nebo jesle, mateřskou školu nebo obdobné zařízení pro zdravotně postižené předškolní děti v rozsahu nepřevyšujícím 4 hodiny denně,
- zdravotně postižené navštěvuje jesle, mateřskou školu nebo obdobné zařízení pro děti předškolního věku v rozsahu nepřevyšujícím 6 hodin denně.
- jehož osamělý rodič nebo oba rodiče jsou závislí na pomoci jiné osoby ve stupni III nebo IV, navštěvuje jesle, mateřskou školu nebo obdobné zařízení pro děti předškolního věku v rozsahu nepřevyšujícím 4 hodiny denně.

U dítěte, které dovršilo 2 roky věku, není docházka do zařízení omezena.

O těchto dávkách rozhoduje Úřad práce ČR, KrP ÚP ČR dle trvalého pobytu osoby žadatele, v území MSK pak KrP v Ostravě, resp. její kontaktní pracoviště na území MSK. Formuláře žádostí lze vyzvednout přímo na tomto úřadě, nebo na stránkách MPSV: <http://portal.mpsv.cz/forms/>.

3.2.9. Úmrtí osoby

Každé úmrtí osoby působí osobám blízkým nejen zármutek, ale další nelehké situace, které je třeba řešit. Jednou z těchto situací je potřeba vypravení pohřbu, s čímž je spojena nemalá finanční zátěž pro rodinu. Proto se stát podílí v některých situacích na úhradě nákladů za vypravení pohřbu dávkou pohřebného dle zákona o státní sociální podpoře (tj. zákon č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Nárok na tuto dávku – pohřebného – má osoba, která vypravila pohřeb:

- dítěti, které bylo ke dni smrti nezaopatřeným dítětem, nebo
- osobě, která byla ke dni smrti rodičem nezaopatřeného dítěte, jestliže dítě nebo osoba měly trvalý pobyt na území ČR.

Výše dávky pohřebného činí 5 000 Kč a vyplácí se jednorázově. Pokud splňuje podmínky nároku na pohřebné více osob, náleží tato dávka jen jednou, a to osobě, která uplatní nárok na dávku jako první. Podmínka trvalého pobytu a bydliště se nezjišťuje pro nárok na pohřebné, jestliže jde o dítě mrtvé narozené.

O dávce rozhoduje Úřad práce ČR, KrP ÚP ČR dle trvalého pobytu osoby žadatele na základě žádosti podané na předepsaném formuláři, který lze vyzvednout na tomto úřadě nebo na webových stránkách MPSV: <http://portal.mpsv.cz/forms/>.

3.2.10. Práva a povinnosti související s ochranou práv dítěte a náhradní rodinnou péčí

Péče o děti vyžadující zvláštní pozornost je vymezena zejména zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, kde dle ustanovení § 6 se tato péče

zaměřuje zejména na děti:

- jejichž rodiče zemřeli, neplní povinnosti plynoucí z rodičovské zodpovědnosti, nebo nevykonávají či zneužívají práva z ní plynoucí;
- které byly svěřeny do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče, pokud tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřením dítěte do její výchovy;
- které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že např. zanedbávají školní docházku, nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy, požívají alkohol nebo návykové látky, spáchaly trestný čin nebo, jde-li o děti mladší než patnáct let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem apod.; které se opakovaně dopouští útěků od rodičů;
- na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, svobodu, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, nebo je podezřeni ze spáchání takového činu; které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami;
- které jsou na základě žádostí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte opakovaně umísťovány do zařízení zajišťujících nepřetržitou péči;
- které jsou žadateli o udělení mezinárodní ochrany, azylanty nebo osobami požívajícími doplňkové ochrany, a které se na území České republiky nacházejí bez doprovodu rodičů nebo jiných osob odpovědných za jejich výchovu.

Orgán sociálně-právní ochrany dětí hájí právo dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu, chrání oprávněné zájmy dítěte, pomáhá obnovit narušené funkce rodiny, a v neposlední řadě zabezpečuje náhradní rodinné prostředí pro dítě, které nemůže být vychováno ve vlastní rodině.

3.2.10.1. Sociální kuratela

Péče o děti je zabezpečována orgány sociálně-právní ochrany dětí (SPOD) **prostřednictvím sociální kurately**. Sociální kuratelu vykonává kurátor pro děti a mládež. **V rámci výkonu své činnosti potřebným osobám cílové skupiny kurátor pro děti a mládež např.:**

- vykonává preventivní činnost v oblasti sociálně patologických jevů;
- pomáhá dětem překonat problémy, provádí sociální šetření v rodinách a v místech, kde se dítě obvykle zdržuje;
- podává podněty na výchovná opatření u dětí s projevy rizikového chování a sleduje jejich účinnost;
- spolupracuje se soudy, obecními úřady, státními orgány, školskými a zdravotnickými zařízeními, s věznicemi, občanskými sdruženími, úřady práce, charitativními a jinými organizacemi atd.;
- pomáhá dětem propuštěným z ústavní nebo ochranné výchovy a mladistvých propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody, aby se co nejlépe začlenili do společnosti.

V průběhu spolupráce s dítětem a rodinou je kladen důraz na individualitu a specifika osobnosti dítěte i jeho sociálního prostředí.

• Nezletilé dítě s opakujícími se problémy ve škole (záškoláctví, neukázněnost)

Neomluvenou nepřítomnost dítěte do 10 vyučovacích hodin řeší třídní učitel se zákonným zástupcem formou pohovoru; nad 10 vyučovacích hodin se svolává výchovná komise; nad 25 vyučovacích hodin škola oznamuje tuto skutečnost orgánu projednávající přestupky v daném regionu, a také je informován kurátor pro děti a mládež. V případě, že rodiče dítěte nespolupracují a ohrožují tak výchovu a vzdělávání nezletilého, mohou být projednáni pro přestupek a dále zde

existuje také možnost trestního stíhání dle § 201 trestního zákoníku pro ohrožování rozumového, citového nebo mravního vývoje dítěte.

• Dítě a krádeže, trestná činnost

Pokud je vyslýchána osoba mladší 15let musí být výsledku přítomen také kurátor pro děti a mládež; pokud je vyslýcháno dítě ve věku 15–18 let je o tomto kurátor vyrozuměn. Pokud se prokáže, že se dítě mladší 15 let dopustilo činu jinak trestného, je jeho jednání projednáno před soudem. Dítěti je ustanoven opatrovník a může mu být uložena výchovná opatření (napomenutí, dohled; uložení omezení a zákaz činnosti, uložení povinnosti navštívit odbornou poradenskou pomoc). Soud dále může na základě návrhu nařídít ústavní výchovu nebo svěřit dítě do ZDVOP (zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc). Pokud dítě mladší 15 let spáchá přestupek, řeší tuto záležitost kurátor pro děti a mládež ve spolupráci s dítětem a jeho rodinou.

Trestné činy mladistvých (15–18 let) se nazývají **provinění**. Je-li mladistvý soudem shledán vinným, neukládá se mu trest, ale tzv. opatření. **Zákon zná tři druhy opatření: výchovná opatření, ochranná opatření** (ochranné léčení, zabezpečovací detence, zabránění věci nebo jiné majetkové hodnoty a ochranná výchova) **a trestní opatření** (např. obecně prospěšné práce, peněžitě opatření, zákaz činnosti, domácí vězení, zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, odnětí svobody atd). Při ukládání opatření je důležitý výchovný charakter opatření, aby se předcházelo páchání protiprávních činů.

• Nezletilé dítě s poruchami chování

V případech, kdy rodina nespolupracuje, lze uložit některé z výchovných opatření (tj. **napomenutí, dohled, zákaz určitých činností či povinnost využít odbornou poradenskou pomoc, dále nařízení pobytu dítěti ve středisku výchovné péče nebo ZDVOP**). Jedním z výchovných opatření je také **ústavní výchova**. Před ústavní výchovou mají přednost náhradní rodinná péče a výchova (pěstounská péče, adopce apod. viz níže) nebo péče v zařízení ZDVOP.

3.2.10.2. Náhradní rodinná péče

Formy náhradní rodinné péče a výchovy:

- **péče jiné fyzické osoby než rodiče** (např. situace, kdy rodiče nemohou dítěti zajistit potřebnou péči; přednost má příbuzná osoba)
- **pěstounská péče** (u dětí, o něž rodiče řádně nepečují a nejsou splněny podmínky pro osvojení; pěstoun i dítě mají nárok na dávky pěstounské péče; nezanikají vztahy dítěte s původní rodinou)
- **pěstounská péče na přechodnou dobu** (jedná se např. o dobu, po kterou rodič nemůže ze závažných důvodů o dítě pečovat, nebo o dobu, po které lze dát souhlas rodiče s osvojením)
- **poručenství** (poručník se dítěti ustanoví v situaci např. kdy jeho rodiče zemřeli nebo byli zbaveni či omezeni v rodičovské zodpovědnosti apod.; poručník má nárok na dávky pěstounské péče stejně jako pěstoun)
- **osvojení** (mezi dítětem a náhradním rodičem jsou vztahy jako mezi rodiči a dětmi; k osvojení je potřeba souhlasu zákonného zástupce nebo je zákonný zástupce omezen nebo zbaven rodičovské zodpovědnosti)

Zprostředkování náhradní rodinné péče (NRP) a poskytnutí informací:

Sociální pracovník SPOD příslušného obecního úřadu ORP poskytne budoucím žadatelům potřebné poradenství, je vyplněn formulář žádosti o osvojení/pěstounskou péči a domluvena návštěva sociál-

ního pracovníka u budoucích žadatelů. Na základě zjištěných podkladů vydá KÚ správní rozhodnutí o /ne/zařazení do evidence žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče. Následně pak KÚ zprostředkuje náhradní rodinnou péči. Blíže informace lze nalézt na těchto webových stránkách MSK: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/kontakty-13101/>

Ke krytí nákladů spojených s výkonem náhradní rodinné péče pečujícími osobami jsou poskytovány sociální dávky ze systému sociálně právní ochrany dětí (dle zákona č. 359/1999 Sb., v platném znění) – pěstounské dávky apod..

Dávky pěstounské péče

- **příspěvek na úhradu potřeb dítěte** – nárok má nezletilé nezaopatřené dítě (a studující zletilé dítě) svěřené do pěstounské péče, příspěvek se vyplácí osobě pečující (do zletilosti dítěte); Výše příspěvku činí:
 - 4 500 Kč pro dítě ve věku do 6 let,
 - 5 550 Kč pro dítě ve věku od 6 do 12 let,
 - 6 350 Kč pro dítě ve věku od 12 do 18 let,
 - 6 600 Kč pro dítě ve věku od 18 do 26 let;
- **odměna pěstouna** – nárok na odměnu pěstouna má osoba pečující (i po dobu, kdy zletilé dítě pobírající příspěvek studuje) a osoba v evidenci. Pokud jsou oba manželé osobou pečující nebo osobou v evidenci, náleží odměna pěstouna pouze jednomu z nich. Jedná se o měsíční dávku ve výši:
 - 8 000 Kč, je-li pečováno o jedno dítě,
 - 12 000 Kč, je-li pečováno o 2 děti,
 - 20 000 Kč, je-li pečováno alespoň o 3 děti, je-li pečováno alespoň o 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II, III nebo ve stupni IV, nebo jde-li o osobu v evidenci, a to i v případě, že nepečuje o žádné dítě, nebo
 - 24 000 Kč, pečuje-li pěstoun alespoň o 1 dítě, které mu bylo svěřeno na přechodnou dobu, a toto dítě je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II, III nebo ve stupni IV.

• příspěvek při převzetí dítěte

Nárok má osoba pečující, která převzala dítě do pěstounské péče. Příspěvek při převzetí dítěte se vyplatí jednorázově.

Výše příspěvku při převzetí dítěte činí, jde-li o dítě ve věku

- do 6 let 8 000 Kč,
- od 6 let do 12 let 9 000 Kč,
- od 12 let do 18 let 10 000 Kč;

• příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla

Nárok na příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla má osoba pečující, která má v pěstounské péči nejméně 3 děti nebo má nárok na odměnu pěstouna z důvodu péče o 3 děti, včetně zletilých nezaopatřených dětí, jež zakládají osobě pečující nárok na odměnu pěstouna, pokud zakoupila osobní motorové vozidlo nebo zajistila nezbytnou celkovou opravu motorového vozidla a toto vozidlo nepoužívá pro výdělečnou činnost. Výše příspěvku činí 70 % pořizovací ceny motorového vozidla nebo prokázaných výdajů na opravy, nejvýše však 100 000 Kč. Součet těchto příspěvků poskytnutých osobě pečující v období posledních 10 kalendářních let přede dnem podání žádosti nesmí přesáhnout 200 000 Kč.

• příspěvek při ukončení pěstounské péče

Nárok má fyzická osoba, která byla ke dni dosažení zletilosti v pěstounské péči, a to ke dni zániku nároku této osoby na příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Jedná se o jednorázový příspěvek ve výši 25 000 Kč.

O přiznání všech uvedených dávek pěstounské péče lze žádat na předepsaných formulářích MPSV u KrP ÚP ČR, osoby s trvalým pobytem na území mohou uplatnit žádosti u kteréhokoliv pracoviště KrP ÚP ČR. Formuláře jsou přístupné i na těchto webových stránkách:

<https://formulare.mpsv.cz/okdavky/cs/welcome>; <http://www.mpsv.cz/cs/2>

3.2.11. Zdravotní postižení – dlouhodobá pomoc poskytovaná osobě zdravotně postižené

Zdravotní postižení, resp. dlouhodobý nepříznivý zdravotní stav, je u osob kompenzováno podporou a pomocí jak kontinuální tak jednorázové účelové pomoci, a to v rámci těchto systémů dávek:

- **Kontinuální podpora** je poskytována osobám zdravotně postiženým prostřednictvím dávky ze systému sociálních služeb – **příspěvek na péči** dle zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- **Účelová pomoc zaměřená na zajištění specifických potřeb osoby zdravotně postižené**, je poskytována jak opakovaně, tak jednorázově, a to prostřednictvím **dávek pro osoby zdravotně postižené** dle zákona č. 329/2011 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

U sociálních dávek, jejichž účelem je podpora osob zdravotně postižených je zpravidla zvláštní úprava pro podávání žádostí o dávky (toto platí obdobně i pro situaci dávek nemocenského nebo důchodového pojištění a postupy ČSSZ nebo OSSZ). V případě, že osoba není schopna podat sama žádost o dávku a nemá zákonného zástupce (dítě; osoba omezená nebo zbavená způsobilosti k právním úkonům; osoba zdravotně postižená, popř. osoba v jiné situaci), popř. opatrovníka, pak zahájí řízení ÚP ČR z úřední moci na základě podnětu, který může podat kterákoliv osoba (i např. osoba pečující) nebo na základě vlastních zjištění, tj. zahájí řízení z úřední moci sám správní orgán.

► Příspěvek na péči

Příspěvek na péči je opakovanou peněžitou dávkou poskytovanou dle zákona o sociálních službách a je určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnání základních životních potřeb jde tak o osoby závislé na pomoci jiné fyzické osoby. Z poskytnutého příspěvku pak tyto osoby hradí pomoc, kterou jim může poskytovat buď:

- osoba blízká (jak ji vymezuje zpravidla občanský zákoník),
- asistent sociální péče (tj. jiná fyzická osoba na základě písemné smlouvy),
- poskytovatelé sociálních služeb registrovaní příslušným KÚ, mezi které patří i dětský domov, zdravotnické zařízení vykonávající sociální hospitalizaci nebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu (zpravidla je o poskytování pomoci sepsána písemná smlouva).

Nárok na příspěvek má osoba starší 1 roku, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Tyto stupně závislosti se hodnotí podle počtu základních životních potřeb, které tato osoba není schopna bez cizí pomoci zvládat. Při posuzování stupně závislosti

osoby se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost (péče o domácnost se neposuzuje u osob do 18 let). Bližší vymezení a způsob hodnocení podmínek stanoví vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., v platném znění.

Výše příspěvku na péči pro osoby do 18 let věku činí za kalendářní měsíc:

- 3 000 Kč, jde-li o stupeň I (lehká závislost)
- 6 000 Kč, jde-li o stupeň II (středně těžká závislost)
- 9 000 Kč, jde-li o stupeň III (těžká závislost)
- 12 000 Kč, jde-li o stupeň IV (úplná závislost)

Výše příspěvku na péči pro osoby starší 18 let činí za kalendářní měsíc

- 800 Kč, jde-li o stupeň I (lehká závislost)
- 4 000 Kč, jde-li o stupeň II (středně těžká závislost)
- 8 000 Kč, jde-li o stupeň III (těžká závislost)
- 12 000 Kč, jde-li o stupeň IV (úplná závislost)

Příspěvek na péči může být zvýšen o částku 2 000 Kč měsíčně u:

- nezaopatřeného dítěte do 18 let věku, jemuž náleží příspěvek na péči
- rodiče, kterému náleží příspěvek na péči, a který pečuje o nezaopatřené dítě do 18 let věku,
- jestliže rozhodný příjem oprávněné osoby a osob s ní společně posuzovaných je nižší než dvojnásobek částky životního minima oprávněné osoby a osob s ní společně posuzovaných podle zákona o životním a existenčním minimu č. 110/2006 Sb., v platném znění.
- z důvodu podpory zdravotně postižených dětí předškolního věku. Zvýšení příspěvku na péči náleží nezaopatřenému dítěti od 4 do 7 let věku, kterému náleží příspěvek na péči ve stupni III nebo stupni IV.

Výjimkou je dítě (kde ke zvýšení dávky nedojde):

- kterému náleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte ze systému dávek péčovské péče podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí;
- jemuž nenáleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte, protože požívá důchod z důchodového pojištění, který je stejný nebo vyšší než tento příspěvek,
- které je v plném přímém zaopatření zařízení pro péči o děti nebo mládež.

Povinnosti žadatelů a příjemců dávek např.:

- jsou povinni podrobit se sociálnímu šetření pro účely přiznání příspěvku na péči,
- mají povinnost písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce do 8 dnů všechny změny, které mohou mít vliv na nárok, výši nebo výplatu příspěvku na péči,
- jsou povinni na vyžádání krajské pobočky Úřadu práce prokázat, že dávka byla využita k zajištění pomoci.

V případě nesplnění povinností může být výplata příspěvku po předchozím upozornění zastavena, odejmuta nebo nepřiznána.

Účelem dávky příspěvku na péči je poskytnout osobě podporu a finanční pomoc při zabezpečení potřeby sociální péče u osoby, které zdravotní stav neumožňuje zajištění základních životních potřeb. Osoba se tak nachází v sociální nouzi. Dávka je tak určena na úhradu poskytovaných sociálních

služeb. Sociální služby poskytují zařízení, která jsou k tomuto účelu registrována krajským úřadem (KÚ). Kontakty poskytovatelů sociálních služeb jsou umístěny v příloze č. 4. této publikace.

Formuláře žádosti o dávku jsou k dispozici na kontaktních pracovištích krajských poboček Úřadu práce nebo na Integrovaném portálu MPSV: <http://portal.mpsv.cz/forms/>. Žádost se podává na kontaktním pracovišti KrP ÚP ČR dle místa trvalého pobytu žadatele o příspěvek, v území MSK pak u kontaktních pracovišť KrP ÚP ČR v Ostravě .

► Účelové dávky pro osoby se zdravotním postižením

Jde o dávky určené na konkrétní účel pro osoby zdravotně postižené, které mají řešit sociální situaci osoby, jejíž zdravotní stav vyžaduje zmírnění sociálních dopadů na jejich životní potřeby a pracovní uplatnění. Pomoc a podpora je poskytována prostřednictvím příspěvků a průkazů pro osoby zdravotně postižené dle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Bližší podmínky jsou pak stanoveny v prováděcí vyhlášce MPSV č. 388/2011 Sb. k uvedenému zákonu.

Dávky, které jsou poskytovány z tohoto systému, a další výhody:

- **příspěvek na mobilitu**
- **příspěvek na zvláštní pomůcku**
- **průkaz osoby se zdravotním postižením** (z oprávnění prokazovat se průkazem osob se zdravotním postižením plynou další benefity, které z něj vyplývají, a to např. v rámci daňových úlev, pracovních právních oblastí, slev u soukromoprávních subjektů apod.).

K jednotlivým účelově poskytovaným dávkám

• Příspěvek na mobilitu

Příspěvek na mobilitu je opakující se nároková peněžitá dávka, která je určena osobě starší 1 roku, která není schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace (nebo které byly přiznány mimořádné výhody II. nebo III. stupně, a to po dobu platnosti průkazu ZTP nebo ZTP/P, nejdéle do 31. 12. 2015). Příspěvek je poskytován osobě, která se opakovaně v kalendářním měsíci dopravuje nebo je dopravována. Z důvodů hodných zvláštního zřetele může být příspěvek na mobilitu přiznán i osobě, které jsou poskytovány pobytové sociální služby⁴.
Výše dávky: 400 Kč měsíčně.

• Příspěvek na zvláštní pomůcku

Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku má osoba, která má:

- těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí,
- těžké sluchové postižení,
- těžké zrakové postižení.

Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku tam, kde je pomůckou motorové vozidlo, má osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardaci. Okruh zdravotních postižení odůvodňujících přiznání příspěvku a zdravotní stavy vylučující jeho přiznání jsou uvedeny v příloze k zákonu č. 329/2011 Sb. o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a v prováděcích právních předpisech.

⁴ Pozn.: Od 1. 1. 2014 bude v posuzování zdravotního stavu pro účely dávky – příspěvek na mobilitu stanoveno odlišně.

Podmínky pro poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcku:

- Osoba je starší 3 let (pro dávku na motorové vozidlo a úpravu bytu), 15 let (pro dávku na opatření vodícího psa), 1 roku (pro všechny ostatní pomůcky).
- Zvláštní pomůcka umožní osobě sebeobsluhu nebo ji potřebuje k realizaci pracovního uplatnění, k přípravě na budoucí povolání, k získávání informací, vzdělávání anebo ke styku s okolím.
- Osoba musí být schopná zvláštní pomůcku využívat. Pokud je pomůckou motorové vozidlo, je také podmínkou, že se osoba opakovaně v kalendářním měsíci dopravuje a že je schopna řídit motorové vozidlo nebo je schopna být vozidlem převážena.
- Nesmí jít o zdravotnický prostředek, který nebyl osobě uhrazen z veřejného zdravotního pojištění nebo zapůjčen zdravotní pojišťovnou z důvodu nedostatečné zdravotní indikace.

Seznam druhů a typů zvláštních pomůcek, na které je dávka určena, je obsažen ve vyhlášce. Příspěvek se poskytuje i na pomůcku, která ve vyhlášce uvedena není, a to za podmínky, že jí krajská pobočka ÚP považuje za srovnatelnou s některou z pomůcek, která je v uváděné vyhlášce uvedena.

Stanovení výše příspěvku na zvláštní pomůcku:

Zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením rozlišuje, zda jde o pomůcku v ceně do nebo přes 24 000 Kč a speciální úpravu má pro motorové vozidlo.

Na pořízení zvláštní pomůcky v ceně nižší než 24 000 Kč se příspěvek na zvláštní pomůcku poskytne jen osobě, která má průměrný měsíční příjem (popř. příjem s ní společně posuzovaných osob) nižší než 8násobek životního minima (ŽM) jednotlivce (ŽM jednotlivce je 3 410 Kč) nebo ŽM společně posuzovaných osob. Výše příspěvku na zvláštní pomůcku se stanoví tak, že spoluúčast osoby činí 10 % z předpokládané nebo již zaplacené ceny zvláštní pomůcky, nejméně však 1 000 Kč. Z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména žádá-li osoba opakovaně o příspěvek na různé zvláštní pomůcky v ceně do 24 000 Kč, lze tento příspěvek poskytnout, i když příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných přesahuje uvedený násobek ŽM.

Výše příspěvku na pořízení zvláštní pomůcky, jejíž cena je vyšší než 24 000 Kč, se stanoví tak, že spoluúčast osoby činí 10 % z předpokládané nebo již zaplacené ceny zvláštní pomůcky. Jestliže osoba nemá dostatek finančních prostředků ke spoluúčasti, krajská pobočka ÚP ČR určí nižší míru spoluúčasti minimálně však 1 000 Kč.

Výše příspěvku na zvláštní pomůcku (motorové vozidlo) se stanoví s přihlédnutím k četnosti a důvodu dopravy, příjmu osoby a příjmu osob s ní společně posuzovaných a celkovým sociálním a majetkovým poměrům. Maximální výše příspěvku na zvláštní pomůcku (motorové vozidlo) činí 200 000 Kč.

Maximální výše příspěvku na zvláštní pomůcku činí 350 000 Kč; 400 000 Kč v případě příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení schodišťové plošiny.

Součet vyplacených příspěvků na zvláštní pomůcku nesmí v 60 kalendářních měsících po sobě jdoucích přesáhnout částku 800 000 Kč; 850 000 Kč, pokud v této době byl poskytnut příspěvek na zvláštní pomůcku na pořízení schodišťové plošiny.

• Průkaz osoby se zdravotním postižením⁵

- Průkaz osoby se zdravotním postižením nahradil průkaz mimořádných výhod osvědčujících stupeň zanikajícího institutu „mimořádné výhody“. Papirové průkazy TP, ZTP a ZTP/P vydané podle předpisů účinných do konce roku 2011 zůstaly v platnosti i po tomto dni, a to do uplynutí doby platnosti vyznačené v těchto průkazech, nejdéle však do 31. prosince 2015.
- Ačkoli je institut „mimořádných výhod“ zrušen, benefity, které osobám se zdravotním postižením vyplývaly z držení průkazů TP, ZTP a ZTP/P, v oblasti daňových předpisů a dalších zůstávají v platnosti.

Průkaz náleží osobám, které jsou podle zákona o sociálních službách zejména považovány pro účely příspěvku na péči za osoby závislé na pomoci jiné osoby:

Průkaz TP náleží osobám, které jsou podle zákona o sociálních službách považovány pro účely příspěvku na péči za osoby závislé na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost).

Průkaz ZTP náleží osobám, které jsou podle zákona o sociálních službách považovány pro účely příspěvku na péči za osoby závislé na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost), a osobám starším 18 let, které nejsou schopny zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace z důvodu úplné nebo praktické hluchoty.

Průkaz ZTP/P náleží osobám, které jsou podle zákona o sociálních službách považovány pro účely příspěvku na péči za osoby závislé na pomoci jiné osoby ve stupni III (těžká závislost) nebo stupni IV (úplná závislost), a osobám, u kterých bylo pro účely příspěvku na mobilitu zjištěno, že nejsou schopny zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace, s výjimkou osob

Zákon umožňuje dva způsoby vydání průkazu osoby se zdravotním postižením, a to:

- automatické v souvislosti s přiznáním příspěvku na péči či příspěvku na mobilitu a
- samostatné řízení na základě žádosti osoby.

Osoby, které nechtějí pobírat příspěvek na péči nebo příspěvek na mobilitu, ale chtějí mít průkaz osoby se zdravotním postižením, mohou o něj požádat u KrP ÚP ČR zcela samostatnou žádostí.

O dávce nebo o průkazu rozhoduje ÚP ČR, KrP ÚP ČR dle trvalého pobytu osoby žadatele. Žádost o dávku a výhody u osob z regionu MSK se podává u kontaktního pracoviště KrP ÚP ČR Ostrava, dle místa trvalého pobytu osoby na předepsaném formuláři. Ten lze vyzvednout u kontaktního pracoviště nebo na webových stránkách MPSV: <http://portal.mpsv.cz/forms/>. Pro podání žádosti platí obdobné podmínky jako u dávky – příspěvek na péči (viz text výše).

3.2.12. Nízké příjmy a hmotná nouze osob

V situaci, kdy jednotlivec nebo rodina nemají dostatečné prostředky k zabezpečení základní obživy a dalších základních potřeb (tj. pro zabezpečení stravy, oděvu a hygieny), dále k bydlení a při mimořádných situacích (událostech), pak v tomto případě napomáhá k řešení některých životních situací systém dávek, který má pomoci osobám řešit hmotnou nouzi. Systém dávek pomoci v hmotné nouzi upravený zákonem č. 111/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vychází z čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, kdy:

- osoba či rodina je zabezpečována dávkami tehdy, když nemá dostatečné příjmy a nemůže si tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů

⁵ S účinností od 1. ledna 2014 bude posuzování zdravotního stavu pro účely průkazů pro osoby zdravotně postižené odlišné.

vlastním přičiněním a ani její celkové sociální a majetkové poměry neumožňují uspokojení základních životních potřeb na úrovni ještě přijatelné pro společnost.

- nedílnou součástí pomoci v hmotné nouzi je sociální práce s klienty a poradenství, které provádí pracovníci úřadu práce. V rámci systému pomoci v hmotné nouzi plní v rámci sociální práce a poradenství podstatnou úlohu rovněž sociální pracovníci pověřených obecních úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a újezdních úřadů.

Dávky systému hmotné nouze a jejich výplata:

- příspěvek na živobytí
- doplatek na bydlení
- mimořádná okamžitá pomoc

Poskytování jednotlivých dávek:

• Příspěvek na živobytí

Je základní dávkou pomoci v hmotné nouzi, která pomáhá osobě či rodině při nedostatečném příjmu. Nárok na příspěvek na živobytí vzniká osobě či rodině, pokud po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje příjem této osoby či rodiny částky živobytí.

Výše příspěvku na živobytí se stanovuje jako rozdíl mezi živobytím osoby či rodiny a jejich příjmem, od kterého se odečtou přiměřené náklady na bydlení. (Přiměřené náklady na bydlení jsou odůvodněné náklady na bydlení, maximálně však do výše 30 % /kromě území Prahy/ příjmu osoby či rodiny). **Částka živobytí** je stanovena pro každou osobu individuálně, a to na základě hodnocení její snahy a možností. Pro stanovení živobytí rodiny se jednotlivé částky živobytí osob sčítají. Částka živobytí se odvíjí od částek existenčního a životního minima jednotlivých osob dle věku a pořadí osob v rodině (blíže částky určuje zákon o životním a existenčním minimu č. 110/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

- **Doplatek na bydlení** (podmínky a podrobnosti jsou uvedeny v kapitole – náklady na bydlení – 3.2.14)

• Mimořádná okamžitá pomoc

Je poskytována osobám, které se ocitnou v situacích, které je nutno bezodkladně řešit.

Zákon stanoví šest takových situací:

- Nejsou plněny podmínky pro poskytnutí opakovaných dávek, ale v případě neposkytnutí pomoci **osobě hrozí vážná újma na zdraví**. Dávku lze poskytnout v částce, která doplní příjem osoby do výše existenčního minima (v případě nezaopatřeného dítěte do životního minima).
- **Postižení vážnou mimořádnou událostí** (živelní pohroma, větrná pohroma, ekologická havárie, požár apod.). Dávku lze poskytnout až do výše 15násobku částky životního minima jednotlivce, tj. až do výše 51 150 Kč.
- Nedostatek prostředků **k úhradě jednorázového výdaje spojeného** např. se zaplacením poplatku za vystavení duplikátů osobních dokladů nebo v případě ztráty peněžních prostředků. Dávku lze poskytnout až do výše tohoto jednorázového výdaje.
- Nedostatek prostředků **k nákupu nebo opravě předmětů dlouhodobé potřeby**. Dávku lze poskytnout až do výše těchto výdajů, maximálně však v průběhu kalendářního roku do výše 10násobku částky životního minima jednotlivce, tj. až do částky 34 100 Kč.
- Nedostatek prostředků **k uhrazení odůvodněných nákladů** vznikajících v souvislosti **se**

vzděláním nebo se zájmovou činností nezaopatřených dětí a na zajištění nezbytných činností souvisejících se sociálně-právní ochranou dětí. Dávku lze poskytnout až do výše těchto výdajů, maximálně však v průběhu kalendářního roku do výše 10násobku částky životního minima jednotlivce, tj. až do částky 34 100 Kč.

- **Ohrožení sociálním vyloučením**. Dávku lze poskytnout až do výše 1 000 Kč.

Jak probíhá řízení o dávkách a u kterého orgánu:

Řízení o přiznání dávek je zahájeno na základě podání žádosti na předepsaném tiskopisu, který je k dispozici na krajských pobočkách Úřadu práce ČR nebo ho lze nalézt na internetových stránkách <http://portal.mpsv.cz/>. Jednotný postup na celém území České republiky zabezpečuje jednotný informační systém práce a sociálních věcí (JIS MPSV).

Žádosti o dávky pomoci v hmotné nouzi se podávají u příslušné KrP ÚP ČR zpravidla podle místa trvalého pobytu občana, pro území MSK je kompetentní KrP ÚP ČR v Ostravě, resp. její kontaktní pracoviště na území MSK. Formuláře žádostí lze vyzvednout u příslušného kontaktního pracoviště ÚP ČR nebo na webových stránkách MPSV: <http://portal.mpsv.cz/forms/>.

3.2.13. Práva a povinnosti spojená s návratem z ústavních zařízení

Jednou z dalších sociálních událostí, která může v životě osob nastat, je ukončení pobytu v některém z ústavních zařízení, do něhož byla osoba umístěna na základě rozhodnutí příslušného soudu. Může se jednat např. o výchovná zařízení pro mládež, výkon trestu odnětí svobody, vazba, nebo zabezpečovací detence. **Při návratu takové osoby do civilního života je mu nápomocen sociální pracovník se specifickou náplní činnosti**, jehož funkce je označována jako – **sociální kurátor**. Jeho postavení a kompetence jsou vymezeny zákonem o sociálních službách (č. 108/2006 Sb., § 92 odst. 2 písm. b). S dětmi a mládeží do 18 let, které opouští ústavní zařízení, pak pracuje kurátor pro děti a mládež v rámci sociálně právní ochrany dětí.

Sociální kurátor v rámci oblasti sociální prevence pracuje s osobami z konkrétní definované a specifické skupiny osob, a zároveň aktivně vyhledává klienty, kteří potřebují jeho pomoc a podporu právě v těchto výše uváděných situacích, neboť osoby, které se vracejí z těchto zařízení, často mají omezené sociální zázemí a nemají podporu rodiny a blízkých osob.

V rámci výkonu své činnosti sociální kurátor potřebným osobám cílové skupiny zejména:

- poskytuje základní i odborné sociální poradenství,
- provádí sociální šetření v přirozeném prostředí klientů,
- rovněž vykonává depistážní činnosti,
- zajišťuje doprovázení klientů a vyjednávání v zájmu klientů,
- spolupracuje s rodinami klientů, a s dalšími subjekty

Osoby, které patří do cílové skupiny sociálního kurátora (vymezení osob je uvedeno v zákoně o sociálních službách (§ 92 písmeno b), tj. osoby:

- ohrožené sociálním vyloučením z důvodu předchozí ústavní nebo ochranné výchovy nebo výkonu trestu (také osoby trestně stíhané),
- jejichž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby,
- jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností (typicky osoby bez domova)

Vymezení osob zaměřené na osoby cílové skupiny sociálního kurátora z hlediska poskytování sociálních dávek z důvodu nedostatku příjmu, tj. osoba (§ 2 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb.:

- propuštěna z výkonu zabezpečovací detence (VZD), z výkonu vazby (VV) nebo z výkonu trestu odnětí svobody (VTOS),
- po ukončení léčby chorobných závislostí propuštěna ze zdravotnického zařízení poskytovatele zdravotních služeb, apod.
- propuštěna ze školského zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy nebo z pěstounské péče po dosažení zletilosti, respektive v 19 letech při dokončení přípravy na povolání,
- která nemá uspokojivě naplněny životně důležité potřeby vzhledem k tomu, že je osobou bez přístřeší, (např. osoby ohrožené tzv. bezdomovectvím)
- jejíž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby.

Sociální kurátoři často se svými klienty prochází různé situace a procesy vedoucí k zařazení osoby do sociálního prostředí po návratu z ústavního zařízení. Jak tedy probíhají postupy sociální práce sociálních kurátorů v jednotlivých situacích klientů, které nejčastěji nastávají:

• **Nástup a průběh výkonu trestu odnětí svobody nebo vazby**

- Sociální kurátor může navštívit klienta přímo ve věznici i vazební věznici, z vlastního podnětu i na žádost osoby ve výkonu trestu odnětí svobody. Sociální kurátor je také informován o vězněné osobě z tiskopisů vězeňské služby.
- Ve zařízeních výkonu trestu odnětí svobody je zřízena funkce sociálního pracovníka, který zajišťuje plynulý přechod odsouzeného z věznice do civilního života.

• **Propuštění z výkonu trestu odnětí svobody**

- Ve věznicích jsou tzv. výstupní oddělení, jejichž účelem je příprava odsouzeného na výstup z vězení. Do těchto oddělení se umísťují:
 - odsouzení, jimž byl uložen trest odnětí svobody na dobu delší než 3 roky a dále
 - odsouzení, u kterých byla zjištěna potřeba pomoci při vytváření příznivých podmínek pro samostatný způsob života.
- Přitom sociální kurátoři úzce spolupracují s příslušnými orgány sociálního zabezpečení. Věznice dbá o to, aby odsouzení byli z výkonu trestu propouštěni s platnými doklady osobní totožnosti.
- Před propuštěním z výkonu trestu je odsouzený, resp. osoba vracující se do civilního života, poučena o tom, že je v jejím zájmu nezbytné se nejpozději do tří dnů dostavit ke koordinátorovi péče o občany společensky nepřízpůsobené podle místa pobytu resp. trvalého pobytu (tj. k sociálnímu kurátorovi obce s rozšířenou působností). Odsouzenému se vydá potvrzení o jeho propuštění a při propuštění je možné, aby osoba dostala finanční příspěvek na cestovné do místa trvalého bydliště a ubytování v prvních dnech po odchodu ze zařízení. Také je možné dostat příspěvek na stravné, max. 150 Kč na den.
- Propuštěná osoba z VTOS se může dostavit za sociálním kurátorem, který mu pomůže např. v rámci poradenství:
 - získat nárok na sociální dávky, zprostředkovat ošacení, stravu apod.,
 - řešit další potřeby jako je bytová otázka, případně zaměstnání apod.,
 - vyřídít osobní doklady, lékařské (preventivní) prohlídky, atd.

Z dávek systému pomoci v hmotné nouzi je zpravidla poskytována dávka:

- příspěvek na živobytí nebo
- dávka mimořádné okamžité pomoci z důvodu ohrožení:
 - sociálním vyloučením (§ 2 odst. 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi)
 - zdraví (§ 2 odst. 3 téhož zákona).

Tyto dávky mohou být přiznány nejdříve od měsíce, v němž je podána žádost o dávku. Více k dalším dávkám – v kapitole 3.2.14. o nákladech na bydlení).

Žádost o dávky se podává u KrP ÚP ČR dle místa trvalého pobytu osoby, tj. v případě občanů MSK je jí KrP ÚP ČR v Ostravě, jednotlivá pracoviště.

Prostřednictvím funkce sociálního kurátora tak obecní úřad ORP obce s rozšířenou působností mapuje, vyhodnocuje a zdůvodňuje potřeby této cílové skupiny osob v daném regionu. Na sociálního kurátora se osoba může obrátit osobně či písemně na každém úřadu dle bydliště osoby v rámci regionu MSK.

3.2.14. Náklady na bydlení

Zabezpečení bydlení osoby patří mezi základní potřeby. V případě, že osoba nebo osoby, které jsou posuzovány společně, nemají dostatečné příjmy k úhradě přiměřeného bydlení, pak při splnění dalších podmínek může vzniknout nárok na sociální dávky, které svým účelem sledují zabezpečení potřeby bydlení. **Náklady na bydlení** jsou přitom předmětem dvou základních peněžitých dávek, které také patří do dvou zcela různých sociálních systémů. Příspěvek na bydlení má však přednost při poskytování před dávkou doplatku na bydlení. **Jde tedy o dávky:**

- **příspěvek na bydlení** ze systému státní sociální podpory (zákon č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů), (**SSP**)
- **doplatek na bydlení** ze systému pomoci v hmotné nouzi (zákon č. 111/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů). (**ZPHN**)

Podmínky pro tyto dávky:

• **Příspěvek na bydlení:**

Podmínky nároku:

Dávka je závislá na příjmu osoby a osob s ní společně posuzovaných. Jde o sociální dávku peněžitou a opakovanou. Systém dávek státní sociální podpory není závislý na majetkových poměrech osob. Při výpočtu dávky se vychází z toho, že příjmy oprávněné osoby (popř. osob společně posuzovaných) jsou minimálně ve výši životního minima osoby (nebo společně posuzovaných osob).

Podmínkou pro vznik nároku na dávku je:

- existence nájemního nebo vlastnického vztahu k bytu, a dále
- existence trvalého pobytu osoby v tomto bytě a
- prokázané úhrady za služby a energie na provoz včetně nájmu či obdobných nákladů.

Pro účely této dávky se za byt považuje i obytná místnost⁶, nebo byt v rodinném domku či v jiném objektu, splňuje-li náležitosti bytu.

6 Obytná místnost nebude s účinností od 1. ledna 2014 již takto vymezována.

Doba poskytování dávků:

Příspěvek na bydlení náleží nejdéle po dobu 84 kalendářních měsíců v období 10 kalendářních let. Sčítají se všechny doby pobírání příspěvku na bydlení v posledních 10 letech před kalendářním měsícem, na který oprávněná osoba žádá o tento příspěvek, a to i při změně bytu u téže oprávněné osoby. Výjimkou jsou situace, jde-li o byt:

- který užívá osoba, které byl poskytnut příspěvek na úpravu tohoto bytu podle zákona upravujícího poskytování dávek osobám se zdravotním postižením,
- zvláštního určení podle občanského zákoníku, pokud je užíván osobou, jejíž zdravotní stav zvláštní úpravu vyžaduje,
- kde rodinu tvoří výlučně osoby starší 70 let.

Výše příspěvku na bydlení činí za kalendářní měsíc rozdíl mezi normativními náklady na bydlení (normativní náklady jsou rozlišeny v zákoně o státní sociální podpoře) a rozhodným příjmem rodiny vynásobeným koeficientem 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientem 0,35. O dávku lze požádat až 3 měsíce zpětně ode dne podání žádosti o dávku, přitom za den podání žádosti o dávku je den, kdy je žádost doručena příslušné Krajské pobočce ÚP ČR.

• Doplatak na bydlení:

Jde o sociální dávku, která má charakter obligatorní, peněžité a opakované dávky.

Nárok na doplatek na bydlení má:

Vlastník nebo nájemce bytu, který užívá byt, kde má trvalý pobyt tak jako v případě příspěvku na bydlení. Společně posuzované osoby se posuzují dle toho, které osoby jsou v bytě hlášeny k trvalému pobytu. Tyto dávky ze systému pomoci v hmotné nouzi jsou závislé nejen na příjmech, ale také na sociálních a majetkových poměrech. Pro účely této dávky se za byt považuje i obytná místnost, nebo byt v rodinném domku či v jiném objektu, splňuje-li náležitosti bytu.

Dávku lze přiznat i dobrovolně (§ 33 odst. 5 ZPHN) s tím, že správní orgán posoudí, zda jde o zřetele hodný případ. Jde o situaci, kdy pro účely posouzení nároku na dávku se za nájem považuje i jiná forma bydlení (tj. např. věcné břemeno, podnájem, smlouva o ubytování apod.). V takovém případě nemusí být osoba hlášena k trvalému pobytu v daném bytě, ani v dané obci, v níž je užíván předmětný byt.

Doba poskytování dávků je shodná jako v případě příspěvku na bydlení, tj. 84 měsíců v době 10 posledních let, včetně úpravy výjimek. O dávku nelze žádat zpětně, v případě přiznání dávky je tato vyplacena poprvé za kalendářní měsíc, v němž byla žádost o dávku podána (tj. doručena k úřadu práce).

Výše doplatku na bydlení je stanovena tak, aby po zaplacení odůvodněných nákladů na bydlení (tj. nájmu, služeb s bydlením spojených a nákladů za dodávky energií apod.) zůstala osobě či rodině částka živobytí. Výše doplatku na bydlení za kalendářní měsíc činí rozdíl mezi částkou odůvodněných nákladů na bydlení připadajících na aktuální kalendářní měsíc, sníženou o příspěvek na bydlení vyplacený v měsíci bezprostředně předcházejícím aktuálnímu kalendářnímu měsíci, a částkou, o kterou příjem osoby zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí převyšuje částku živobytí osoby (nebo osob společně posuzovaných).

Pro obě dávky platí společně, že:

O obou dávkách rozhoduje Úřad práce ČR, Krajská pobočka, dle trvalého pobytu osoby. Žádosti o dávky jsou podávány na předepsaném formuláři MPSV, který je přístupný na adrese: <http://portal.mpsv.cz/forms>, ale lze jej ve fyzické podobě vyzvednout u kteréhokoliv kontaktního pracoviště ÚP ČR, kde lze podat i žádost.

3.2.15. Cizí prvek, cizinci a práce v cizině.

Jakmile se u osoby nebo u jejich rodinných příslušníků vyskytne situace, která se váže k zahraničí (např. příjemce dávky nebo společně posuzovaná osoba pobývá, popř. pracuje v zahraničí, nebo pobírá dávky a jiná plnění ze zahraničí), pak se zpravidla poskytování sociálních dávek a využití dalších ochranných mechanismů i sociálních výhod řídí (mimo jiné) dvojí úrovní systému mezinárodních pravidel, a to koordinací sociálního zabezpečení nebo koordinací sociálních výhod, které se řídí těmito předpisy EU:

• Systém koordinace sociálního zabezpečení podléhá:

- Nařízení Rady č. 1408/71 EHS (země EHP a Švýcarsko) a Nařízení Rady č. 859/2003 EHS,
- Nařízení Rady a EP č. 883/2004 ES (země EU, a třetí země),
- Nařízení Rady a EP č. 987/2009 ES, a Nařízení č. 1031/2010 ES,
- včetně prováděcích nařízení k těmto předpisům.

• Systém koordinace sociálních (a daňových) výhod podléhá:

- Nařízení Rady č. 1612/68 EHS (země EHP a Švýcarsko),
- Nařízení Rady a EP č. 492/2011 ES (země EU, EHP...),
- Včetně prováděcích nařízení k těmto předpisům.

Účelem koordinace v sociální oblasti v rámci jednotného postupu členských zemí EU, EHP, Švýcarska, příp. dalších zemí (např. tzv. třetích zemí) je:

- Zamezení diskriminace zjevné i skryté (tj. koordinace má zamezit tomu, aby se nestalo, že v rámci migrace osob – zejména občanů EU, EHP a Švýcarska bude některá z osob postižena migrací tak, že jí nevznikne nárok na dávku nebo plnění v žádném ze států, na které se koordinace vztahuje, nebo aby nedocházelo naopak k duplicitě nároků a vyplácení dávek nadbytečně apod.). Až na výjimky by měla být migrující osoba a její rodinní příslušníci vždy kryti dávkami a mechanismy sociálního zabezpečení ČR nebo jiného státu, na který se vztahují předpisy EU.
- Zajistit, aby doby pojištění z výkonu výdělečné činnosti byly uplatnitelné v systémech sociálního zabezpečení v ostatních zemích EU a v zemích, na které se koordinace vztahuje. Orgány sociálního zabezpečení v rámci koordinace mají řešit situace osoby (cizince a osoby migrující) tak, jako by šlo o jejich pracovníky a občany (pojištěnce).
- V případě různých podání, odvolání a zajišťování dalších podkladů je vždy příslušný orgán povinen poskytnout osobě poučení, pomoc a podporu. V případě potřeby je povinen postoupit podání, k jehož vyřízení daný orgán není místně nebo věcně příslušný k jeho vyřízení, příslušnému orgánu nejen na území ČR, ale také mimo území ČR. Orgány jsou povinny vzájemně si poskytovat součinnost a potřebné informace tak, aby žadateli nebo příjemci dávek nebylo k tíži, že migruje za prací, rodinou, popř. v důsledku jiné životní události. Pokud osoba, na kterou se vztahují koordináční předpisy EU v oblasti sociálního zabezpečení nebo sociálních výhod doručí **věcně** příslušnému správnímu orgánu podání, žádost, odvolání apod., pak bez ohledu na skutečnost, že nejde o **místně** příslušný správní orgán příslušného státu dle pravidel koordinace,

přesto se bude vycházet z data podání u tohoto **místně nepříslušného ale věcně příslušného orgánu**

- Vyřizování písemností může migrující osoba činit v jazyce členských států a je povinna poskytovat potřebnou součinnost orgánům, v jejichž působnosti je poskytování pomoci, péče, dávek apod. Potvrzení a osvědčení o zdravotním stavu jsou posuzovány tak, jako by je poskytly věcně příslušné orgány ČR.
- Na dávky, příspěvky, výhody a zpravidla i služby má osoba nárok zpravidla v tom státě, v němž vykonává výdělečnou činnost. To souvisí s určením, že pouze jeden ze států je příslušný k výkonu všech oblastí a systémů sociálního zabezpečení a dalších systémů sociální ochrany apod. Shodné podmínky pak platí jak pro cizince (občany členských států EU, EHP a Švýcarska) na našem území jako pro naše občany na území těchto států.

Kontakty na instituce a orgány na území Moravskoslezského kraje

Přílohy č. 1. až 4. uvedené za textem příručky.

Kontakty jsou pravidelně aktualizovány na tomto odkaze:
http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/soc_prace.html

5.

Slovo závěrem

Přílohy

Informacemi obsaženými v příručce chtějí sociální pracovníci Krajského úřadu Moravskoslezského kraje přispět ke zlepšení informovanosti občanů našeho kraje o jejich právech a povinnostech v sociální oblasti. Cílem bylo poskytnout přehled základních postupů při uplatňování nároků a žádostí občanů o různé dávky a příspěvky z různých sociálních systémů, které mají podpořit a pomoci občanům v řešení jejich nepříznivé sociální situace. Věříme, že tato příručka splní svůj účel a pomůže občanům v orientaci ve složitých systémech sociální ochrany osob.

Je vždy potřeba vzít v úvahu, že informace použité pro vytvoření této brožury jsou platné k 1. září 2013. **Pro aktuální informace je nezbytné se obrátit zejména na sociální pracovníky obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, kteří poskytují sociální práci, poradenství a poučení s cílem řešit sociální situaci osob.**

Příloha č. 1 – Seznam a kontakty kontaktních pracovišť Úřadu práce ČR –
Krajské pobočky v Ostravě

Kontaktní pracoviště	Zprostředkováni zaměstnání	Státní sociální podpora	Hmotná nouze	Sociální služby a příspěvek na péči	Dávky osobám se zdrav. postižením	Další kontakty
Bílovec Pivovarská 556/41	950 139 204 Bilovec.up@nj.mpsv.cz	950 139 223 bilovec.ssp@nj.mpsv.cz	950 139 230 ref-ssp.kop.bil@nj.mpsv.cz	950 139 210 ref-ssp.kop.bil@nj.mpsv.cz	950 139 233 ref-ssp.kop.bil@nj.mpsv.cz	DS: stwzpwvw podatelna@nj.mpsv.cz
Bohumín Vrchlického 608, Čáslavská 731	950 126 600 bohumin.pob@ka.mpsv.cz	950 126 605 posta.kas@ka.mpsv.cz	950 126 605	950 126 605	950 126 605	DS: ab7zpn podatelna@ka.mpsv.cz
Bruntál Květná 1457/64	950 106 111 bruntal@br.mpsv.cz	950 106 331	950 106 111	950 106 111	950 106 111	DS: 9m4zpf posta@br.mpsv.cz
Český Těšín Mánesova 509/34, U Mlékárny 1863/13	950 126 650 tesin.pob@ka.mpsv.cz	950 126 690 posta.kat@ka.mpsv.cz	950 126 687	950 126 693	950 126 693	DS: ab7zpn podatelna@ka.mpsv.cz
Frenštát pod Radhoštěm Místecká 1660, Tyršova 993	950 139 244, 246, 241 Frenstat.up@nj.mpsv.cz	950 139 250, 251, 252 frenstat.ssp@nj.mpsv.cz	950 139 253, 254 ref-ssp.kop.fren@nj.mpsv.cz	950 139 256, 257 ref-ssp.kop.fren@nj.mpsv.cz	950 139 256, 257 ref-ssp.kop.fren@nj.mpsv.cz	DS: stwzpwvw podatelna@nj.mpsv.cz
Frydek-Místek Na Poříčí 3510	950 113 111 posta@fm.mpsv.cz	950 113 544 posta@fm.mpsv.cz	950 113 111	950 113 111	950 113 111	DS: 9xfzpy podatelna@fm.mpsv.cz
Frydlant nad Ostravicí Náměstí 10, Hlavní 139	950 113 211 posta.fmg@fm.mpsv.cz	950 113 220 posta.fmg@fm.mpsv.cz	558 604 171	950 113 212, 224	950 113 212, 224	DS: 9xfzpy podatelna@fm.mpsv.cz
Haviřov Junácká 1632/3, Svornosti 1504/2b	950 126 700 havirov.pob@ka.mpsv.cz	950 126 705 posta.kaq@ka.mpsv.cz	950 126 700	950 126 700	950 126 700	DS: ab7zpn podatelna@ka.mpsv.cz
Hlučín Čs. armády 52/1, Mírové náměstí 25/24	950 142 211 posta.opf@op.mpsv.cz	950 142 222	950 142 236 (nebo 234)	950 142 230 (nebo 231 / 232)	950 142 235 (nebo 237)	DS: 3k7zpw posta@op.mpsv.cz
Jablunkov Dukelská 600, Dukelská 104		950 113 240 posta.fmq@fm.mpsv.cz	950 113 246	950 113 360	950 113 360	DS: 9xfzpy podatelna@fm.mpsv.cz
Karviná tř. Osvození 1388/60a, Zakladatelská 974/20	950 126 111 sekretariat@ka.mpsv.cz	950 126 564, 950 126 553 posta.kap@ka.mpsv.cz	950 126 111 posta.hnka@uradprace.cz	950 126 111 posta.hnka@uradprace.cz	950 126 111 posta.hnka@uradprace.cz	DS: ab7zpn podatelna@ka.mpsv.cz
Kopřivnice Štefánikova 1163/12	950 139 540 Koprivnice.up@nj.mpsv.cz	950 139 578 (592) koprivnice.ssp@nj.mpsv.cz	950 139 585(588) koprivnice.ssp@nj.mpsv.cz	950 139 562(580) koprivnice.ssp@nj.mpsv.cz	950 139 580(581) koprivnice.ssp@nj.mpsv.cz	DS: stwzpwvw podatelna@nj.mpsv.cz
Kravaře Bezručova 542/10, Petra z Kravař 3165/9	950 142 261 posta.opf@op.mpsv.cz	950 142 274	950 14 22 66-8	950 14 22 66-8	950 14 22 66-8	DS: 3k7zpw posta@op.mpsv.cz
Krnov Březinova 1018/1a, Šmeralova 20/3	950 106 200 - 209	950 106 230	950 106 224	950 106 224	950 106 224	DS: 9m4zpf posta@br.mpsv.cz
Nový Jičín Msgr. Šrámka 1030/8, Tyršova 140/5	950 139 111 posta@nj.mpsv.cz	950 139 111 njicin.ssp@nj.mpsv.cz	950 139 111 odd-ssp.kop.nj@nj.mpsv.cz	950 139 111 odd-ssp.kop.nj@nj.mpsv.cz	950 139 111 odd-ssp.kop.nj@nj.mpsv.cz	DS: stwzpwvw podatelna@nj.mpsv.cz
Odry Nádražní 670/30	950 139 261 Odry.up@nj.mpsv.cz	950 139 281, 283 odry.ssp@nj.mpsv.cz	950 13 92 73 ref-ssp.kop.odry@nj.mpsv.cz	950 13 92 73 ref-ssp.kop.odry@nj.mpsv.cz	950 13 92 73 ref-ssp.kop.odry@nj.mpsv.cz	DS: stwzpwvw podatelna@nj.mpsv.cz
Opava Bochenkova 2712/4, Janská 785/2	950 142 111 posta.up@op.mpsv.cz	950 142 530	950 142 310	950 142 310	950 142 310	DS: 3k7zpw posta@op.mpsv.cz
Orlová Osvození 1289, Ryduľtowská 1370	950 126 800 orlova.pob@ka.mpsv.cz	950 126 805 posta.kar@ka.mpsv.cz	950 126 800	950 126 800	950 126 800	DS: ab7zpn podatelna@ka.mpsv.cz
Ostrava 30. dubna 3130/2c, Pivovarská 84/1	950 143 511 posta.up@ot.mpsv.cz	950 143 656 posta.ssp@ot.mpsv.cz	950 143 700	950 143 700	950 143 134	DS: twrzpnd posta@ot.mpsv.cz
Rýmařov třída Hrdinů 601/16, 8. května 1170/48	950 106 240	950 106 259	950 106 530	950 106 532	950 106 533	DS: 9m4zpf posta@br.mpsv.cz
Třinec Poštovní 621, Jablunkovská 407	950 113 611 posta.fmf@fm.mpsv.cz	950 113 654 posta.fmp@fm.mpsv.cz	950 113 611	950 113 611	950 113 611	DS: 9xfzpy podatelna@fm.mpsv.cz
Vítkov Luční 663, Wolkerova 467	950 142 241 posta.opg@op.mpsv.cz	950 142 251	950 142 247	950 142 255	950 142 252	DS: 3k7zpw posta@op.mpsv.cz

Příloha č. 2 – Seznam a kontakty odborů sociálních věcí obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a s pověřeným obecním úřadem v MSK

Úřad	Adresa	Tel. kontakty	Elektronické kontakty
MěÚ Bilovec	17. listopadu 411, 743 01 Bilovec	556 312 142	www.bilovec.cz posta@bilovec.cz socialni@bilovec.cz DS: y9qbxiy
MěÚ Bohumín	Masarykova 158, 735 81 Bohumín	596 092 111 732 596 092	info@mubo.cz posta@mubo.cz DS: u3kbfuf
MěÚ Bruntál	Nádražní 20, 792 01 Bruntál	554 706 220	www.bruntal.cz posta@mubruntal.cz DS:
MěÚ Český Těšín	Štefánikova 18/25, 737 01 Český Těšín	553 035 111	www.tesin.cz epodatelna@tesin.cz DS: DICBU92
MěÚ Frenštát pod Radhoštěm	MěÚ, nám. Míru 1, 744 01 Frenštát pod Radhoštěm	556 833 186	www.mufrrenstat.cz podatelna@mufrrenstat.cz DS: vz9a8t8
MM Frýdku-Místku	Radniční 1149, budova Frýdek Palackého 115, budova Místek	558 609 311 558 609 651	www.frydek-mistek.cz podatelna@frydek-mistek.cz DS: w4wbu9s
MěÚ Frýdlant nad Ostravicí	Hlavní 139, 739 11 Frýdlant nad Ostravicí	558 604 111	www.frydlantno.cz posta@frydlantno.cz DS: 7fvgew
MěÚ Fulnek	nám. Komenského 12, 742 45 Fulnek	556 770 880	www.fulnek.cz e-podatelna@fulnek.cz meu@fulnek.cz DS: 7fsbqty
MM Havířova	Svornosti 86/2, 736 01 Havířov	596 803 149	www.havirov-city.cz posta@havirov-city.cz DS: 7zhb6tn
MěÚ Hlučín	Mírové nám. 23, 748 01 Hlučín	595 020 211 595 020 221	www.hlucin.cz podatelna@hlucin.cz DS: mfpbhkb
MěÚ Horní Benešov	Masarykova 32, 79312 Horní Benešov	554 773 080	www.hbenesov.cz podatelna@hbenesov.cz DS: sxgbxg6
MěÚ Jablunkov	Dukelská 144, 739 91 Jablunkov	558 340 611	www.jablunkov.cz posta@jablunkov.cz meu.soc@jablunkov.cz DS: dj4bppi
MěÚ Karviná	Zakladatelská 974, Karviná-Nové město	596 387 111	www.karvina.cz epodatelna@karvina.cz DS: es5bv8q
MěÚ Koprivnice	Štefánikova 1163/12, 742 21	556 879 411	www.koprivnice.cz posta@koprivnice.cz soc.odbor@koprivnice.cz DS: 42bb7zg

Úřad	Adresa	Tel. kontakty	Elektronické kontakty
MěÚ Kravaře	Náměstí 405/43, 747 21	553 777 911	www.kravare.cz posta@kravare.cz DS: iv5bfz
MěÚ Krnov	Vodní 1, 794 01 Krnov	554 697 111	www.krnov.cz epodatelna@mukrnov.cz DS: ndgbd9
MěÚ Město Albrechtice	nám. ČSA 27/10, 793 95 Město Albrechtice	554 637 360	www.mesto-albrechtice.cz/ podatelna@mesto-albrechtice.cz DS: qz9b27r
MěÚ Nový Jičín	Divadelní 1, 741 01 Nový Jičín	556 768 220	www.novy-jicin.cz posta@novyjicin-town.cz DS: ywmb4nc
MěÚ Odry	Masarykovo nám 16/25, 742 35	556 768 111 556 768 140	www.odry.cz podatelna@odry.cz DS: kyebfxv
MM Opavy	Krnovská 71C, 746 21 Opava	553 756 111 553 756 743	www.opava-city.cz posta@opava-city.cz DS: 5eabx4t
MěÚ Orlová	Okružní 988, 735 14 Orlová – Lutyně	596 581 111	www.mesto-orlova.cz urad@muor.cz muor.cz DS: r7qbskc
Obecní úřad Osoblaha	Na Náměstí 106 793 99 Osoblaha	554 642 031	www.osoblaha.cz podatelna@osoblaha.cz socialni@osoblaha.cz DS: xnwbb89
MM Ostrava	30. dubna 3130/2d, 730 81 Ostrava	599 444 444	www.ostrava.cz posta@ostrava.cz DS: 5zubv7w
MěÚ Příbor	náměstí Sigmunda Freuda 19, 742 58 Příbor	556 455 455	www.pribor.eu info@pribor-mesto.cz DS: rfvbx3k
MěÚ Rýmařov	8. května 48, 795 01 Rýmařov	554 254 100	www.rymarov.cz mesto@rymarov.cz DS: 7zkbbugk
MěÚ Studénka	nám. Republiky 762, 742 13 Studénka	556 414 322	www.mesto-studenka.cz podatelna@mesto-studenka.cz DS: vz3bvhc
MěÚ Trinec	Jablunkovská 160, 739 61	558 306 111	www.trinecko.cz sekretariat@trinecko.cz DS: 4anbqsj
MěÚ Vítkov	Náměstí Jana Zajíce 7, 749 01	556 312 200	www.vitkov.info mesto@vitkov.info DS: 3seb39i
MěÚ Vratimov	Frýdecká 853/57, 739 32 Vratimov	595 705 911	www.vratimov.cz meu@vratimov.cz DS: m29bfpe
MěÚ Vrbno pod Pradědem	Nádražní 389, 793 26 Vrbno pod Pradědem	554 795 111	www.vrbnopp.cz podatelna@vrbnopp.cz DS: znnbahx

Příloha č. 3 – Kontakty na další státní instituce v Moravskoslezském kraji

Název instituce	Adresa	Tel.č.	DS	E-mail, www
Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Odbor odvolání a správních činností nepojistných sociálních dávek, Referát odvolání a správní agendy Moravskoslezský kraj	Hrabákova 1861/1, 702 00 Ostrava	950 196 516- 533	kqybm68	rosa.msk@mpsv.cz www.mpsv.cz
Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor sociálních věcí	28. října 117, 718 00 Ostrava	595 622 151	8x6bxsd	posta@kr-moravskoslezsky.cz www.kr-moravskoslezsky.cz
Krajský soud v Ostravě	Havlíčkovo nábřeží 34, 728 81 Ostrava - Moravská Ostrava	596 153 222	jhyaeqv	podatelna@ksoud.ova.justice.cz www.portal.justice.cz
Okresní soud v Ostravě	U Soudu 4/6187, 708 82 Ostrava-Poruba	596 972 111	2mhaesg	osostrava@osoud.ova.justice.cz podatelna@osoud.ova.justice.cz www.portal.justice.cz
Okresní soud v Bruntále	Partyzánská 11, 792 01 Bruntál	554 786 220 554 786 221	xgdaer4	podatelna@osoud.bru.justice.cz www.portal.justice.cz
Okresní soud v Bruntále pobočka v Krnově	Revoluční 60, 794 01 Krnov	554 637 520	xgdaer4	podatelna.krnov@osoud.bru.justice.cz www.portal.justice.cz
Okresní soud ve Frýdku-Místku	Na Poříčí 3206, 738 13 Frýdek-Místek	558 411 101 558 411 111	nn4aera	podatelna@osoud.frm.justice.cz www.portal.justice.cz
Okresní soud Karviná	park Bedřicha Smetany 176/5, 733 31 Karviná-Fryštát	596 390 111	whtabfc	podatelna@osoud.kna.justice.cz www.portal.justice.cz
Okresní soud Karviná pobočka Havířov	Dlouhá Třída 1647/46a, 736 01 Havířov Podlesí	596 498 111	whtabfc	podatelna.havirov@osoud.kna.justice.cz www.portal.justice.cz
Okresní soud v Novém Jičíně	Tyršova 1010/3, 741 11, Nový Jičín	556 779 511	79naery	podatelna@osoud.nji.justice.cz www.portal.justice.cz
Okresní soud v Opavě	Olomoucká 27, 746 77 Opava	553 759 211	g2xaesr	podatelna@osoud.opa.justice.cz www.portal.justice.cz
Krajské státní zastupitelství Ostrava	Na Hradbách 21, 729 01 Ostrava	595 131 511	6kzabcw	podatelna@ksz.ova.justice.cz www.portal.justice.cz
Okresní státní zastupitelství v Ostravě	U Soudu 4/6187, 708 82 Ostrava-Poruba	596 972 111	uu3aidc	podatelna@osz.ova.justice.cz www.portal.justice.cz
Okresní státní zastupitelství Bruntál	Partyzánská 11, 792 01 Bruntál	554 786 396	xb4aibf	podatelna@osz.bru.justice.cz www.portal.justice.cz
Okresní státní zastupitelství Frýdek-Místek	Na Poříčí 3206, 738 02 Frýdek-Místek	558 411 104	75daib9	podatelna@osz.frm.justice.cz www.portal.justice.cz
Okresní státní zastupitelství Karviná	Park B. Smetany 176, 733 21 Karviná - Fryštát	596 390 111	rpxaicy	podatelna@osz.kna.justice.cz www.portal.justice.cz
Okresní státní zastupitelství Karviná pobočka Havířov	Dlouhá třída 1647/46 a, 736 01 Havířov - Podlesí	596 498 136	rpxaicy	podatelna@osz.kna.justice.cz www.portal.justice.cz
Okresní státní zastupitelství v Novém Jičíně	Divadelní 7, 741 01 Nový Jičín	556 766 411	2g8aicu	podatelna@osz.nji.justice.cz www.portal.justice.cz
Okresní státní zastupitelství v Opavě	Lidická 23, 746 80 Opava	553 607 611	j3saidg	podatelna@osz.opa.justice.cz
Vězeňská služba ČR Věznice Heřmanice	Orlovská 670/35, 713 02 Ostrava	595 220 111 595 220 203	ysud4wq	info@vez.her.justice.cz www.vscr.cz/veznice-hermanice-73/

Název instituce	Adresa	Tel.č.	DS	E-mail, www
Vězeňská služba ČR Věznice Karviná	Fryštátská 178, 733 01 Karviná	596 308 111 596 308 203	j6cd4s5	29podatelna@vez.kna.justice.cz www.vscr.cz/veznice-karvina-77
Vězeňská služba ČR Věznice a ústav pro výkon zabezpečovací detence Opava	Krnovská 68, 746 49 Opava	553 707 111 553 707 203	e2cd3ps	info@vez.opa.justice.cz http://www.vscr.cz/veznice-opava-83/
Vězeňská služba ČR Vazební věznice Ostrava	Havlíčkovo nábřeží 34a, 701 28 Moravská Ostrava	595 139 111	nwqd46e	31podatelna@vez.ova.justice.cz www.vscr.cz
Policie ČR Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje	30. dubna 24, 728 99 Moravská Ostrava a Přívoz	974 721 111	n5hai7v	ssmkzastup@mvcz.cz posta.policie@mvcz.cz www.policie.cz/krajske-reditelstvi-severomoravskeho-kraje.aspx
Policie ČR - Městské ředitelství policie Ostrava	ul. 30. dubna 1682/24, 729 21 Moravská Ostrava a Přívoz	974 725 111	n5hai7v	mrova@mvcz.cz http://www.policie.cz/krajske-reditelstvi-policie-msk.aspx
Policie ČR Územní odbor Bruntál	Partyzánská 9, 792 01 Bruntál	974 731 111 974 731 299	n5hai7v	krbr@mvcz.cz
Policie ČR Územní odbor Frýdek-Místek	Beskydská 2061, 738 19 Frýdek-Místek	974 732 111	n5hai7v	krfm@mvcz.cz
Policie ČR Územní odbor Karviná	Haviřská 1511/26, 735 06 Karviná - Nové Město	974 734 111	n5hai7v	pcrorka@mvcz.cz
Policie ČR Územní odbor Nový Jičín	Svatopluka Čecha 11, 741 11 Nový Jičín	974 735 111	n5hai7v	vedeninj@mvcz.cz
Policie ČR Územní odbor Opava	Hrnčířská 17, Hrnčířská 22, 746 25 Opava	974 737 111 974 737 101	n5hai7v	krop@mvcz.cz
Česká správa sociálního zabezpečení, regionální pracoviště Ostrava	Zelená 3158/34a, 702 00 Ostrava	596 662 111	bu8d3nf	posta.xo@cssz.cz www.cssz.cz
Okresní správa sociálního zabezpečení Ostrava	Zelená 3158/34a, 702 00 Ostrava	596 662 111	airadhs	posta.os@cssz.cz www.cssz.cz
Okresní správa sociálního zabezpečení Bruntál	Rýmařovská 6, 792 01 Bruntál	554 782 111	czsadfu	posta.br@cssz.cz www.cssz.cz
Okresní správa sociálního zabezpečení Frýdek-Místek	Palackého 115, 738 01 Frýdek-Místek	558 604 700	ms3adfq	posta.fm@cssz.cz www.cssz.cz
Okresní správa sociálního zabezpečení Karviná	Nám. Budovatelů 1333/31, 735 06 Karviná	596 305 111	7dmdaff	posta.ki@cssz.cz www.cssz.cz
Okresní správa sociálního zabezpečení Nový Jičín	Svatopluka Čecha 1697/15, 741 01 Nový Jičín	556 769 111	f6wadg9	posta.nj@cssz.cz www.cssz.cz
Okresní správa sociálního zabezpečení Opava	Krnovská 2975/75, 746 98 Opava	553 604 101	zrgadgy	posta.op@cssz.cz www.cssz.cz
Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc	Moravskoslezský kraj			www.verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/kontakty-13101/#organizace
Registr poskytovatelů sociálních služeb	Celá ČR			http://registr.mpsv.cz/

Příloha č. 4 – Kontakty na další státní instituce v Moravskoslezském kraji

Poskytovatelé sociálních služeb – veřejně dostupný seznam tzv. Registr poskytovatelů sociálních služeb, kteří jsou registrováni dle zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je dostupný na tomto webovém odkaze: <http://iregistr.mpsv.cz/>

Na tomto webovém portále lze nalézt veškeré sociální služby zaregistrované dle zákona o sociálních službách v celé České republice. Po rozkliknutí odkazu se objeví úvodní informace o registru. Ke vstupu do registru je třeba kliknout na složku Vyhledání služby, která se nachází nahoře uprostřed stránky. Následně se objeví přehledná tabulka s několika možnostmi pro vyhledání služby (viz. obrázek níže).

Zde lze vyhledat konkrétní službu např.:

- dle druhu (azylové domy, chráněné bydlení, centra denních služeb, domovy pro seniory, domovy pro osoby se zdravotním postižením, noclehárny, terapeutické komunity atd.);
- dle formy poskytování služeb (ambulantní, terénní, pobytová);
- dle cílové skupiny (etnické menšiny, imigranti a azylanti, osoby ohrožené závislostí nebo osoby závislé na návykových látkách, osoby bez přístřeší, osoby s různým druhem postižení atd.);
- dle věku;
- dle působnosti v kraji;
- pokud vyhledavatel zná název zařízení či město lze vyhledávat také dle těchto kritérií a samozřejmě lze zadat i název poskytovatele sociálních služeb.

Př. Hledání domovů pro seniory na území Moravskoslezského kraje.

Na odkaze: <http://iregistr.mpsv.cz/> ve složce Vyhledání služby se zadá do části druh sociální služby – domovy pro seniory; do části forma – pobytová; cílová skupina – senioři; působnost v kraji – Moravskoslezský a následně se klikne na tlačítko vlevo dole: Vyhledat. Poté se prezentují odkazy na veškeré registrované domovy pro seniory v Moravskoslezském kraji, u každého domova jsou uvedeny kontaktní údaje a místo poskytování služby. Pozn. Při úvodním vyhledávání domova pro seniory lze okruh hledání zmenšit např. dle okresu či města.

Obr. č.1 Registr poskytovatelů služeb – vyhledávání služby

Autor:

Sociální pracovníci oddělení sociální ochrany odboru sociálních věcí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje.

Souhrnný přehled webových stránek uvedených v textu:

Krajský úřad MSK, odbor sociálních věcí, informace:
<http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/soc.html>
<http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/kontakty-13101/>
 Kontakty na obecní úřady obcí typu III:
<http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/obce.html>
 Kontakty na poskytovatele sociálních služeb:
http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/soc_registrace.html
 Inspektorát práce ČR
<http://www.suip.cz/oip10>
 Úřad práce ČR - insolvence
<http://www.suip.cz/oip10>
 Úřad práce ČR – zaměstnanost
http://portal.mpsv.cz/sz/call_centrum
<http://portal.mpsv.cz/forms>
 Pojišťovny – úrazové pojištění
<http://www.koop.cz/kontakt/kde-nas-hledat/?zip=Moravskoslezsk%C3%BD+kraj&area=CZ080>
<http://www.ceskapojistovna.cz/p?pojisteni-odpovednosti-zamestnavatele>
 Zdravotní pojišťovna:
<http://www.vzp.cz/>
 ČSSZ
<http://www.mpsv.cz/cs/13622>,
 Formuláře a informace z MPSV:
<http://portal.mpsv.cz/forms/>

Použité zkratky:

MSK - Moravskoslezský kraj
 KÚ MSK – Krajský úřad Moravskoslezského kraje
 KÚ – krajský úřad
 OSSZ – Okresní správa sociálního zabezpečení
 ČSSZ – Česká správa sociálního zabezpečení
 MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
 OSVČ – osoba samostatně výdělečně činná
 SPOD – sociálně právní ochrana dětí
 EU – Evropská unie
 ÚP ČR – Úřad práce České republiky
 KrP ÚP ČR – Krajská pobočka Úřadu práce ČR
 ŽM – životní minimum
 EM – existenční minimum
 VOTS – výkon trestu odnětí svobody
 ZDVOP – zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc
 ZP – zákoník práce
 ORP – obecní úřad obce s rozšířenou působností
 PÚ - pověřený úřad
 MěÚ – městský úřad
 MM – magistrát města

Zdroje informací k vytvoření příručky:

- právní předpisy včetně mezinárodních právních předpisů, uvedené v textu příručky
- metodické materiály odboru sociálních věcí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje pro koordinaci a metodickou činnost obecních úřadů na území Moravskoslezského kraje v příslušných oblastech dle sociálních událostí,
- webové stránky Krajského úřadu Moravskoslezského kraje,
- webové stránky MPSV ČR a ČSSZ jak uvedeno v textu.

Vydavatel: Moravskoslezský kraj
Realizace a design: Creativo D'Arte s.r.o.
© 2013 Ostrava

Moravskoslezský kraj
Krajský úřad
28. října 117, 702 18 Ostrava
tel.: 595 622 222, fax: 595 622 126
e-mail: posta@kr-moravskoslezsky.cz
www.kr-moravskoslezsky.cz